

GENÇ KALEMLER

Rahtiyar Vahabzade Sosyal Bilimler Lisesi Edebiyat, Kültür ve Sanat Dergisi Yıl 15 Sayı 10

➤ **TARİHSEL OLAN
ÜZERİNE FRAGMANLAR**
MEHMET ÖZSEYLER
Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni
SAYFA:4

➤ **Yemek Daveti**
RANA BOĞA 12/E 713
SAYFA:14

➤ **KARGILA BENİ SPATÜL
NEHİR KESER**
SAYFA:11

DERGİ KÜNYESİ

Bahtiyar Vahabzâde Sosyal
Bilimler Lisesi
Edebiyat, Kültür ve Sanat Dergisi
Yıl: 14 Sayı: 10
Mayıs: 2024

SAHİBİ:

Bahtiyar Vahabzâde Sosyal
Bilimler Lisesi Adına
Mehmet Şahin KARAKAŞ
Okul Müdürü

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:

Salih KILIÇASLAN
Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni

YAYIN KURULU:

Mehmet ÖZSÖYLER
Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni
Selma GÖKALP
Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni
Halil DOĞANGÜZEL
Almanca Öğretmeni

ÜYELER:

Arda AYVA	11 / E
Elif Nisa DEMİREL	10 / C
Rana BOĞA	12 / A
Nehir KESER	12 / B
İbrahim ARI	10 / C
Duygu KARATAŞ	9 / A

ADRES:

Bahtiyar Vahabzâde Sosyal
Bilimler Lisesi
Kargakekeç Mahallesi
16012 Sokak No: 2
Sarıçam / ADANA
Telefon: 0 322 504 55 11

GRAFİK - TASARIM

Eray ŞİMŞEKYILMAZ

YAYINEVİ

Çizge Yayınevi
Telefon: +90 542 787 90 75
Kuruköprü Mah. Çakmak Cad.
Çukurova İşh. Kat: 3 No: 302
01060 - Seyhan / ADANA

Baskı&Cilt

Çizge Matbacılık

İçindekiler

2 > Merhaba

3 > Önce Söz Vardı

4 > Tarihsel Olan Üzerine Fragmanlar

6 > Al Vatan, Mavi Göz

7 > Bir Millet Uyanıyor

9 > Adana'nın Girişken İstihbaharatçısı
Gani Girici

11 > Kargıla Beni Spatül

13 > Şiirler

14 > Yemek Daveti

16 > Küçürek Öyküler

17 > Tutku

18 > Bir Şiir Demeti

19 > Benden Evvel Dilim, Dilimden Ahir İlim

21 > Şiirler

22 > Benim Adım Adana

23 > Vaveyla

25 > Göz

26 > Kadehler Doluydu Bugün

27 > Kutadgu Bilig'de Devlet Yöntemi

28 > Şiirler

29 > Varoluşsal Sancular ve
Anlam Arayışı

30 > Bir Şiir Demeti

31 > Bizim Durdu

32 > Melodi

EDİTÖR

Sevgili Edebiyatseverler,

Türkçe sevgimiz, heyecanımız ve emeğimizle yine karşınızda olmanın mutluluğunu yaşıyoruz. Bahtiyar Vahabzâde Sosyal Bilimler Lisesinin genç kalemleri, sizleri edebiyatın büyüğü dünyasında yolculuğa çıkarmayı amaç edinerek söz kütüğüne bir çentik daha atmışlardır. Düşünen, hisseden, hayal eden, soran, sorgulayan ve kendilerini yazılı-sözlü ifade edebilen öğrencilerimiz okulumuzu birçok sesin ve bakış açısının buluşma noktasına dönüştürmüştür. Bu zenginliği biz de edebiyat, kültür ve sanatla harmanlayarak sizlere sunuyoruz.

Bilindiği üzere bu eğitim-öğretim yılının başında Cumhuriyet'imizin 100. Yılı'nı kutladık. Türkiye Cumhuriyeti, tam yüz yıl önce Gazi Mustafa Kemal Atatürk önderliğinde Türk milletinin fedakarlığı, kararlılığı ve

karakterindeki özgürlük anlayışıyla kuruldu. Genç Cumhuriyet, bu süreçte inancını, birlik ve beraberliğini hiçbir zaman yitirmedi. Bugün, şanlı geçmişimizin mirasını gelecek nesillere taşımakla yükümlüüz. Bu mirası korumak, daha da ileriye taşımak için omuz omuza vermek gerçeğini unutmuyor ve dahi unutturmuyoruz.

Bu sayının oluşumunda emeği geçen tüm Bahtiyar Vahabzâde Sosyal Bilimler Lisesi ailesine teşekkür etmek istiyorum. Onların özverili çalışmaları, bu sayının her bir sözcüğünde hissediliyor. Siz değerli okurlarımızı, onların büyüğü dünyalarına davet ediyoruz. Keyifli okumalar dilerim.

*Salih KILIÇASLAN
Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni*

ÖNCE SÖZ VARDI

söz, insanın tabiatına dahil ve daidir. Yazıysa sözün tecessümüdür...

Miladi takvimin iki bin yirmi dördündeyiz. Kâinatın on dört milyarında... Zaman mefhumunu tartışmakla insanoğlu nihayete erdiremedi. Fakat bizatihi zamanın kendisi bu nihayete akıyor. İnsan ise yekpare, geniş bir anın parçalanmaz akışında... Asıl olan da tam bu akışta kalabilmektir. Kâinatın bunca yaşının bu kısmında bir nokta koyabilmek maksadıyla hazırlanan bu dergiyi elinizde tutuyorsunuz. Kim olduğunuz, makamınız, görevinizden müstesna; tecrübeniz ve anlayışınızla anlamlı hale gelecek bir tomar kâğıt ve biraz da mürekkep. Bizim için bunu kıymetli yapansa, kıymetlimiz öğrencilerimizin güzel, saf ve temiz dünyalarının buraya yansıyor olmasıdır.

Cemil Meriç der ki: “Güneş ülkeleri aydınlatır, sözler milleti.” Ve yine aynı mütefekkir: “Bilgi, sonu gelmeyecek olan bir fetihtir.” der. Bilgiyle desteklenmeyen fikirler ise hezeyanların dili yüzüklü sözleridir.

Öğrencilerimizden beklentimiz, fikirlerini sonsuz bilgiyle zenginleştirmeleridir. Bu yayın, sadece lise öğrencilerinin bir araya gelerek karaladığı sayfalardan ibaret değildir. Ülkemizin kendilerinden beklediği üreten fikir insanı olma sahasıdır.

Cumhuriyetimizin 100. yılında, Bahtiyar Vahabzade Sosyal Bilimler Lisesi müdürü olmanın bahtiyarlığını yaşıyorum. Yazmanın, okumak kadar kıymetli olduğu bilinciyle gençlerimizin zihinlerini doyuruyoruz. Geleceğin yöneticileri, politika belirleyicileri olacak öğrencilerimiz yazın sahasında beceriler kazanmaya devam etmektedir.

Siz kıymetli okuyucularımızdan, öğrencilerimizin bu eserlerinde, yürümeye yeni başlayan bir bebeğin ilk adımlarının ürkekliği ve heyecanını yaşamanızı temenni ediyorum.

Gerek yazılarıyla gerekse derginin hazırlanması sürecine katkı sunan okulumuzun kıymetli öğretmenlerine teşekkür ederim.

Bu sayımızı Cumhuriyetimizin banisi Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK’e, şehit ve gazilerimize ithaf ediyoruz.

Nice yüz yıllara...

TARİHSEL OLAN ÜZERİNE FRAGMANLAR

I

Tarihte çatışma ve kopuş bir olgudur. Ancak tarihçinin derin bakışıyla ortaya çık(arıl)an bir olgu daha vardır: Süreklilik. Bilimsel bakış, özünde, tarihsel olanı politik ve ideolojik olandan süzme işidir. Tarihsel olanı, bir kaya parçasından kusursuz bir heykel çıkarır gibi, bir bütün halinde ortaya çıkarmak zordur ama bilimi de bilim insanını da belirleyen şey tam da budur.

II

Tarihçinin hâl'de miyopi ile kusurlu gözü geçmişe çevrildiğinde yüzyılları delen bir bakışa dönüşür. Tarih yazımı, insan zekâsının şaşırtıcı ve en büyük hünelerinden biridir. Hiçbir bilim insanının ufkunun tarihçinin ufkuyla kıyaslanabileceğini düşünmüyorum.

III

Biz Türkler, şan ve şeref denildikte, tarihten fetih ve zafer sayfalarını hatırlarız. Askerî yenilgi ve toprak kaybı dönemlerini ise "düşüş" olarak değerlendiririz. Nitekim Osmanlı asırları içinde 18. yy. dan sonrası "bizim için" gerileme dönemidir. Oysa Türk yönetici sınıf ve elitleri suyun akacağı yönü görmüştür. 500 yıllık monarşinin meşruti rejime evrildiği bir dönemin "gerileme" sözcüğüyle ifade edilmesi bilim mantığının dışındadır, diye düşünüyorum.

IV

Türk tarih yazımında Türk yönetici sınıf ve elitlerinin, o günün şartlarında, dış gelişmelerin ve telkinlerin etkisiyle -tabii bu bakış, yönetici sınıfın dış gelişmelerin etkisine fazlasıyla açık olduğunu ima etmektedir- bazı düzenleme ve reformlara giriştikleri ağırlıklı bir görüştür. Bu doğru olsa dahi eksik bir değerlendirmedir. Çünkü bu bakış entelektüel kabiliyet ve formasyonları ihmal etmektedir. Oysa bu yönetici sınıf ve elitlerin entelektüel kavrayışı başlı başına önemli bir durumdur.

V

Bugünkü siyasi müktesebatımızı her şeyden önce bu yönetici sınıf ve fedakâr aydın kuşağına borçluyuz.

VI

"Tanzimat" ve "meşrutiyet" gibi gelişmeleri temel aldığımızda Türkiye anayasal rejime erken geçmiş devletlerdendir. Örnek olması bakımından belirtilmelidir ki bizim anayasal rejime geçtiğimiz dönemlerde, Avusturya Macaristan yeni geçmişti, Rusya ise yaklaşık 30 yıl sonra geçecektir.

VII

Cumhuriyet, bu -şan ve şeref dolu- geçmişin üzerinde yükselmiştir.

VIII

Cumhuriyet, devlet başkanının irsiyete dayalı biçimde belirlenmemesi anlamında ise, bizim cumhuriyetimiz de diğerleri gibi bir cumhuriyettir. Ancak cumhuriyetimizi sui generis haline getiren dinamikler vardır. Her şeyden önce cumhuriyet, bir varlık-yokluk mücadelesi sonunda Anadolu'nun İstanbul'a karşı kıyamıdır. Sonrasında da bulunduğu coğrafyada eşi benzeri olmayan bir çağdaşlaşma projesidir. Bugün bu gerçek daha iyi tahlil edilebilmektedir.

IX
Cumhuriyetin açtığı ufuk, ortaya çıkardığı kimlik, artık ulusun kimliği haline gelmiştir. Demokratik hayatın içindeki (ki demokratik hayatın doğasına uygundur.) gerilim, gel-git ve sancılar bazen bu ufkun/kimliğin iz düşümlerinde gölgeler, farklı yönsemeler oluşturmaktadır. Ancak *“Tıpkı çiçeklerin başlarını güneşe çevirmeleri gibi, geçmiş de, gizli bir güneşe yönelimin etkisiyle, tarihin göklerinde bugün yükselmekte olan güneşe dönmek çabasındadır.”* (1)

X
Cumhuriyet, Osmanlı modernleşmesinin sürekliliği içinde bir kopuştur ve kendisinden önceki değişim-dönüşüm sürecinden daha ileri ve kökten bir değişim dinamiğini ifade etmektedir. *Cumhuriyetçi irade, bağrında ataerkil değerler taşıyan geleneksel bir tarım toplumunu birkaç on yılda çağdaş dünyanın bir parçası yapmıştır.* (2)

XI
İmparatorluğun yıkıntıları üzerinde yükselen bu devlet Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün eseridir. Gazi, milletini biri mevcut, diğeri mukadder iki felaketten kurtarmıştır. Sayesinde muzaffer olduğumuz savaşla bize hür bir vatan, kurduğu cumhuriyetle de aydınlık bir gelecek bırakmıştır. Yüz yıl sonra, eseri de fikirleri de ayaktadır.

XII
Türkiye, (hem tarihten hem coğrafyadan edindiği tecrübeyle) temelleri üzerine kavga ettiği dönemi kapatmaktadır. Çünkü cumhuriyetin temel değerleri ulusun temel kimliği olmuştur. Bu ise tarihçilerin işaret ettiği gibi, “tarihsel olan”ın ifadesidir.

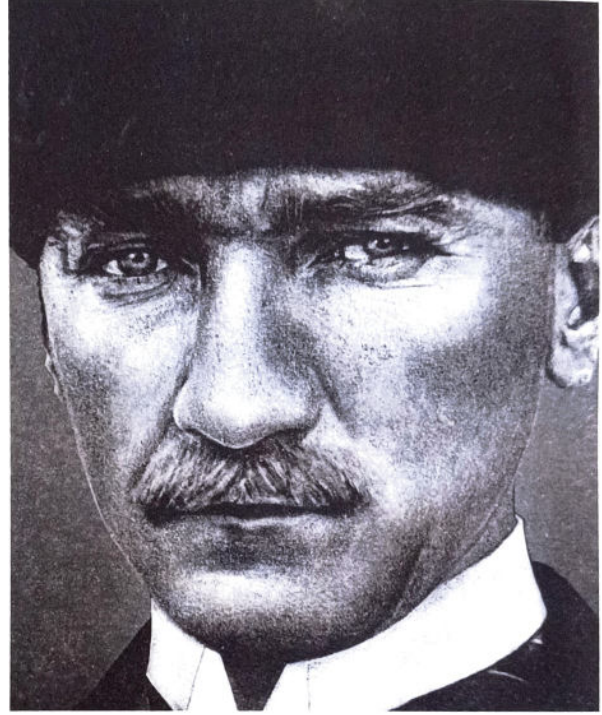
1 Walter Benjamin, Tarih Kavramı Üzerine, Pasajlar, YKY, 2012.

2 Feroz Ahmad, Modern Türkiye'nin Oluşumu, Kaynak Yayınları, 2016.

AL VATAN, MAVİ GÖZ

Üç kıtada hâkimiyet sürmüş bir imparatorluğun son yıllarıydı. Yüce Türk Milleti art arda düğün yerine koyduğu savaflara giriyor, kâh yeniyor kâh yeniliyordu. "Savaş Türk'ün düğünüdür." sözü kadar gerçek bir durum vardı ki millet ve devlet harap düşmüştü. Uğruna nicelelerinin can verdiği bir karış toprak için vatan evlatları tekrar kan döküyordu. Nazırlar, subaylar ter döküyor, elemle beşik kertmesi olan yazgılarını bozmak istiyorlardı. Nihayet 1919 yılının Mayıs ayının 19. Gününde Bandırma Vapuru'nun üstünde aklında memleket kaygısı olan masmavi gözlü bir subay belirdi. Kararı kesindi: "Ya istiklâl ya ölüm!" Havza'daki heyecan ve umudunu hiç kaybetmedi. İktidar sahiplerinin yenilgiyi ve başka devletlerin himayesini kabul ettiğini görünce daha çok çalıştı. Aldığı her nefes, her göz kırpması bu zamana kadar hiçbir zaman esir yaşamamış Türk milletini yine eskisi gibi hür yaşatmak içindi. Ama yalnız değildi; Kazım Paşa, Fevzi Paşa, İsmet Paşa ve daha niceleleri... Olağanüstü teşkilatlanma kuruldu ve milletin içindeki fitil yakıldı. Türülmü imkânsızlıklarla baş etmeyi başardılar. Yediden yetmişe herkes bir işin ucundan tutmuş, vatanın kurtuluşu için ter döküyordu. Top mermisi ıslamasın diye çocuğundan vazgeçen anneler, şehrinin kurtuluşu için ilk kurşunu sikan gazeteciler... Batıda ve doğuda, kuzeyde ve güneyde türlü düşmanlarla kanlı boğuşmalar...

Sonunda tüm bu akan kanların hesabı sorulmuş, Türk milleti bir kez daha tüm dünyaya bağımsızlık timsali olmuştu. Evet, bir avuç Türk'ün zaferinin ayak sesleriydi bunlar. Artık geriye Türk milletine hak ettiği yönetim biçimini vermek kalmıştı. Çocukluğundan beri felsefe başta olmak üzere çok kitap okumuştü. Bazı filozofların cumhuriyet tanımını benimsedi ve 29 Ekim 1923'te resmen cumhuriyeti kurdu. Artık bir işlevi kalmamış halifelik ve saltanat makamını kaldırdı. Harf devrimi, kılık-kıyafet devrimi, fabrikaların açılması... Yıllardır ezilmiş fakat her şeyin en iyisini hak eden Türk kadını benzeri görülmemiş şekilde yüceltti. 1930'lardaki yaşamı, onun sadece

bir askerî deha değil aynı zamanda büyük bir entelektüel olduğunu gösterdi. Amacına ulaşmıştı. Orta Çağ düzeyinde yaşayan bir topluma dünyanın en modern haklarını ve imkânlarını sağlamıştı.

Artık hem fiziksel hem de zihinsel olarak yorgun düşmüştü. O masmavi gözleri artık parlamıyor, sarı saçları rüzgârda savrulmuyordu. Ömrünün çocukluk hariç neredeyse hepsini kendi menfaatini düşünmeksizin milletine adamıştı. Bir kasım sabahı hayata gözlerini yumdu. Rahattı zira kurduğu cumhuriyetin sahipsiz olmadığını ve gençliğin her daim onun izinden gideceğini biliyordu.

Fitrat değişir sanma, bu kan yine o kandır! parlamıyor, sarı saçları rüzgârda savrulmuyordu. Ömrünün çocukluk hariç neredeyse hepsini kendi menfaatini düşünmeksizin milletine adamıştı. Bir kasım sabahı hayata gözlerini yumdu. Rahattı zira kurduğu cumhuriyetin sahipsiz olmadığını ve gençliğin her daim onun izinden gideceğini biliyordu. Fitrat değişir sanma, bu kan yine o kandır!

BİR MİLLET UYANIYOR...

"Ey vatan, hasretini ıyd-i visâl eyle bize
Bâri rû'yâda görün arz-ı cemâl eyle bize
Sütünü, ni'metini gayrı helâl eyle bize
Vatanın bağına düşman dayadı hançerini
Yoğmuş kurtaracak bahtı kara mâderini"

Mustafa Kemâl, duyduğu bu ürpertici sesin karanlık idâdi odasında yankılandığından emin bir şekilde yatağından doğruldu. "Namık Kemâl" dedi. "Namık Kemâl olmalı bu!" Nizâmî bir şekilde sıralanan yatakların arasından ayaklarının üzerinde yaylanarak usulca dostu Ömer Nâci'nin yanına gitti. Ömer Nâci, yatağında oturur vaziyette Mustafa Kemâl'i görünce mum kesildi. O muhteşem hatip, o yılmaz özgürlük savaşçısının dili lâl olmuştu. O tatlı Selânik ağzı ile Mustafa Kemâl "Nen var bre?" diye sorunca Ömer Nâci'nin dili çözüldü: Demek sen de duydun! Artık idâdi yatakhaneinde değıllerdi. İki Evlâdîfatihân, Balkan dağlarından Edirne'nin sonsuz düzlüğüne süzülüyorlardı. Ömer Nâci, her zaman herkesi kendisine hayran eden hitâbeti ile aşka gelmiş, zamana karşı nutuk çekiyordu. Mustafa Kemâl, dostunun hâllerine alışkın olduğundan sadece gülümüyor ve zaman içerisinde dostuyla beraber süzölmeye devam ediyordu.

Artık belli başlı silüetler görmeye başladılar. Esmer, kafasında kurşun yarası izi olan bir adam iki arkadaşı yeryüzüne indirdi: Gök Alp! "Olmamış bir şeye tanıklık edeceksiniz, Ala Geyik sırtında hızlı bir gelecek gezisi yaptıktan sonra beraberce Kızıl Elma'ya varacağız! Bu işin tılsımı konuşmamaktır, ben anlatacağım ve siz tanıklık edeceksiniz."

Gök Alp, cümlesini bitirir bitirmez üçü de ala geyikler üzerinde gökte süzölmeye başladılar. Dersaadet'te büyük bir tufana benzeyen karışıklığın tepesindeydiler şimdi de. Gök Alp anlatıyor:

- 31 Mart Vak'ası! Karanlık ile ilk ciddi sınavını burada vereceksin. Adını verdiğin Hareket Ordusu mürtecileri tepeleyecek. Hürriyete ilk değil ama en önemli adımı burada atacaksınız. O sakallı adam Mahmut Şevket Paşa'dır, sen de onun kurmayısın!

Mustafa Kemâl, yerinde duramıyor, konuşmak istiyor ama tılsımın bozulmasını da asla istemiyordu. Ala geyikler üzerinde böyle böyle önce Trablusgarp'a, Çanakkale, Suriye, Adana'ya gittiler. Dersaadet'e geri geldiklerinde İngiliz gemilerini gören Mustafa Kemâl, yeis içerisinde kalan ruhunun koca bir Tanrı eli ile sıkıldığını hissetti. Bir an Ömer Nâci ile konuşmak istedi ama artık o yoktu, sadece Gök Alp ve kendisi kalmıştı. Gök Alp anlatıyor:

"Ne oldu da bu bedbahtlığı yaşadık?" diye düşünüyorsun. Kemâl, vatanın tek umudu artık sensin. Yazık ki İzmir bile düştü. Şu gördüğün vapur bizi istiklâle götürecektir. Aman sakın! Tılsım bozulacak konuşursan.

Ala geyiklere tekrar biniyorlar. Samsun, Amasya ve Erzurum. Erzurum'da Gök Alp ala geyiğinden iniyor ve Mustafa Kemâl'i de indirip onu bir binaya sokuyor:

- Yazınız Müfit Bey: Şekliidareimiz Cumhuriyet olacaktır!

Gök Alp anlatmaya devam ediyor:

Evet, bu sensin. Burası yolun başı. Merak

HALİL DOĞANGÜZEL / ALMANCA ÖĞRETMENİ

etme, cumhuriyet ilân olunacaktır fakat bunun için çok kan dökeceğiz, çok cefa çekeceğiz. Hepsinin üstesinden geleceksin ama çok da ihânet göreceksin. Tasalanma, kederlenme. Artık ala geyiklerle olan yolculuğumuz sona erdi ama Kızıl Elma bizi bekliyor. Haydi tam zamandır!

Gök Alp ve Mustafa Kemâl büyük bir debdebe ile sallanan yeryüzünden ayrılarak muhteşem bir kalabalığın arasına daldılar. Kalabalık, Mustafa Kemâl'i görünce önünde selâm verip saygıyla yol açıyor, gri-mavi gökyüzü de sanki ona gülümsüyordu. Bir müddet bu mahşeri kalabalığı yarararak yürüdükten sonra Gök Alp anlatmaya başladı:

Bu sana selâm duran kalabalık, cennetin onurlu askerler birliğidir. Burada Hannibal'den Timur'a kadar aklına gelecek bütün büyük komutanların askerleri yaşarlar. Tanrı, onları cennetinin en güzel ırmakları başında serinlemekle ödüllendirmiştir; mahşeri kalabalığın sebebi ise seni görmek istemelerindedir. Senin askerlerinin hepsi bu kalabalığın en onurlu üyeleri olacaklar, bu tarihin güzide askerleri, o onurlu askerlerin komutanına selâm durmak için buraya yığıldılar.

Biz de buraya çok önemli birisiyle tanışmaya geldik. Artık konuşmakta özgür olacaksın. Gel, haydi varalım oraya.

İnsanoğluna aklını yitirecek kadar güzel bir manzaranın içerisinden adımlarının sesini dinleyerek yürümeye başladılar. Nereye varacaklarını tahmin etmeye uğraşan Mustafa Kemâl'in merakı yüzünden okunurken Gök Alp yine anlatmaya başladı:

Bilge Kağan'ın yanına gidiyoruz. Türk'ün bu adı ile müsemma kağanı seni bekliyor. Sen şimdi bir idâdi öğrencisi olsan da ileride Türk milletinin önderi olacaksın ve Bilge Kağan seni kendine eş bir kağan gibi karşılayacak. Ben yanınızda olmayacağım, sakın heyecanlanıp diz vurma, selâm durma! İki kardeş gibi kucaklaşın ve hasret giderin.

Mustafa Kemâl, baharın tüm yeşilliğiyle önünde halı gibi serilen serin bozkırda büyük otağın tam karşısında tek başınaydı artık. İnsana dinginlik ve dinçlik veren serinliğin huzuruyla otağa doğru yürüdü ve otağa girip uzunca koridoru tüm heybetiyle geçti kten sonra karşısında Türk milletinin o muhteşem evladı Bilge Kağan'ı ayakta kendisini bekler hâlde buldu.

- Hoş geldin Mustafa Kemâl, ben de senin

yolunu gözlüyordum.

Bilge Kağan, Türk milletini nasıl yeniden ayağa kaldırdığını ve karşılaştığı güçlükleri tüm ayrıntıları ile anlattı. Mustafa Kemâl, merakla Bilge Kağan'ı dinledi ve aklındaki-lerini ona anlattı. Saatlerce oturup geleceği tasarladılar, kararlar aldılar. Konuşmaları sona erdiğinde Bilge Kağan, Mustafa Kemâl'in koluna girdi ve ona gelecek perdesini araladı:

Şu gürültülü makineler, bu büyük kalabalık ve şu yaşlı koca çınar... Hepsi senin kurduğün devletin 100. yaşını kutluyorlar. Karnı aç milleti doyurdun, silahsız ordunu silahlı kıydın, milletini büyük dertlerden kurtardın. Büyük acılar çekeceksin, büyük yoklukları yeneceksin ama aklındaki soruyu tahmin edebiliyorum. İşte, şurası Hatay, senin ilk Kızıl Elman. Hatay alındı yüce Atatürk.

Gelecek perdesi kapandı, Bilge Kağan, Mustafa Kemâl'i yolcu etti. Kapıda Gök Alp onu bekliyordu. Bozkırın serinliğinde bu kez at üstünde ilerliyorlardı.

- Gök Alp, tüm bunları bana neden gösterdin?

- Sen bu milletin bahtı kara maderini yeneceksin, hayâllerimde büyüüttüğüm devleti kuracaksın. Türk milleti sayende yaşayacak, dünyanın tüm esir milletleri özgürlük savaşının adını Mustafa Kemâl koyacak ve meydanlara heykellerini dikecek ama seni buralara getirmemin sebebi elbette bunlar değil. Türk milletinin evlâtları seni öyle sevecek, öyle benimseyecek ki gözün hiç arkada kalmayacak. Mustafa Kemâl, sen Atatürk olacaksın ve bu milletin bağrında sonsuza dek yaşayacaksın. İşte seni bu yüzden buralara getirdim. Suriye'de, Adana'da, Samsun, Erzurum, Sivas ya da Ankara'da olman hiç fark etmez, bu millet için yürü, hiç ardına bakmadan aklındaki-leri yap. Sen yürüdükçe arkandan Kubilay Öğretmen gelecek, Sabiha Gökçen gelecek ve Türk milletinin evlâtları gelecek. Sen yürüdükçe Kızıl Elma yürüyecek. İşte bunları sana göstermemin sebebi budur: Kızıl Elma senin gösterdiğin hedeftir, cumhuriyet, ilelebet payidar kalacaktır!

Ufuk ile yer birleşince Mustafa Kemâl yatağında uyandı ve hemen Ömer Nâci'nin yanına gitti. Ömer Nâci parmağıyla sus işareti yaptı ve:

- Biliyorum Mustafa Selanik, hepsini gördüm

ADANA'NIN GİRİŞKEN İSTİHBARATÇISI GANİ GİRİCİ

Babası Adana'nın Camili köyünden Camilizade Ali Efendi, annesi Fadime Hanım'dır. Ali Efendi'nin 4 erkek çocuğu olmuştur. Kardeşlerin en küçüğü olan Gani Girici, babasını küçük yaşta kaybetmiştir.

Gani Girici'nin okuma sevdasını gören annesi, onu yanına alarak şehre gelmiştir. Gani Girici, yetişmesinde büyük emeği olan dayısının yanında kalarak hem okumuş hem de iş hayatına atılmıştır. Yetişmesinde önemli katkısı olan bir diğer isim de asıl mesleği öğretmenlik olup Milli Mücadele'nin başlangıç döneminde Adana Türk Gücü Reisi olarak anılan ve 4 Aralık 1919'da kurulan Adana Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti yönetim kurulu üyesi İstihbarat ve İaşe Heyetleri Başkanlığı yapmış olan, önce Adana daha sonra Yeni Adana gazetesinin kurucusu Mücahit Gazi Ahmet Remzi Yüreğir'dir.

Gani Girici, Ahmet Remzi Yüreğir'in yardımcılığını yapmıştır. Elazizli Öküzücü Alo ve Oduncu Hasan sahte kimliği ile bazen de düzenlenen bir sahte muallim yardımcısı vesikası ile Adana şehri içinde ve dışında birçok faaliyette bulunmuştur. Halkın milli kuvvetlere bakış açısı, manevi vaziyeti, iş ve sosyal durumunu gözlemlemiş; işgalci Fransızlarla Ermeni ve Asuri çetelerinin faaliyetleri ile onların halka yaptıkları zulüm, işkence ve işledikleri cinayetler gibi konularda istihbarat çalışmaları yapmıştır. Bu faaliyetleri sırasında Fransız ajanları ve yanlısı bazı kişiler tarafından casus olduğu anlaşarak ihbar edilen ve Fransız Divanharp reisi tarafından idama mahkûm edilen Gani Girici, bir gizli istihbarat elemanı olarak aldığı bilgileri Ankara'da bulunan matbuat ve istihbarat Genel Müdürlüğüne aktarmıştır. Yani aslında Adana cephesi milli kuvvetlerinin gizli istihbarat elemanı olarak çalışmıştır.

Gani Girici, Atatürk'ün Adana cephesini teftiş için 5 Ağustos 1920'de geldiği Pozantı'da, Pozantı Kongresi Adana vilayetj İdare Heyeti ve kuruluşu sırasında Adana Müdafaa-i Hukuk Cemiyetine, daha sonra yine Atatürk tarafından kurulan Halk Fırkasına üye olmuştur. 41. Tümene bağlı Çatalan

Seyhan Grubu İaşe Memurluğu görevi yapmış olan bir mücahit gazidir. Zeki, nüktedan esprili ve hazırcı cevap bir kişiliğe sahip olan Gani Girici; Milli Mücadele sırasında Pozantı'da basılan Yeni Adana Gazetesi'ni merkebinin palanının altına koyup dağıtırken Ermeniler ve Fransız askerleri tarafından yakalanır. Gazeteleri de bulup çıkarırlar hiç bozuntuya vermeden Gani "Ben bu gazeteleri dağıtıp satmıyorum aksine General Dufieux'nun emrinde çalışıyor, bu gazeteleri altın karşılığı topluyorum." diyerek cebinden çıkardığı birkaç altını gösterir birbirlerine şaşkın bir şekilde bakakalan Fransızlar, onu serbest bırakırlar. Gani Girici, Cumhuriyetin ilk yıllarında Kuvayimilîye ve Mücahit Gazileri kurucu ve başkanlığı, belediye meclis üyeliği ve müfettişliği gibi görevlerde bulundu. Gani Girici Atatürk'ü anlayamayan, milli bilinci kavrayamayan ve Cumhuriyet yönetiminin sağlayacağı yararları göremeyen bazı insanların bu tutumu karşısında "Fransız işgali döneminde Adana esnafı olan Ermenilerin Kur'an-ı Kerim'i yırtıp içine zeytinpeynir ve benzeri maddeler sardıkları sonra Kur'an'ımız bu mu?"

diyerek İslam dinini aşağıladıkları hakkındaki anısını anlattığı çocuklarına “Atatürk işgalci devletlerin kuvvetlerini kovmasaymış dinimiz kalır mıymış, sorusunu sormak gerektiğini” söylemiştir. Bu nedenle Atatürk ilkelerine ve cumhuriyete çok bağlıydı. Girişimci bir kişilik taşıması nedeniyle Atatürk Adana'ya geldiğinde aynı ortamda bulunan Gani için “Bu genç kim? Çok girişken” diyerek dikkatini çektiğini belirten sözlerini hatırlayan Ahmet Remzi Bey soyadı kanunu çıktığında Atatürk'ün Bu sözlerini Gani'ye söyler ve Girici soyadını almasını önerir.

Okur azar insanlarımızın sayıca az olduğu dönemde, okuryazar ve güçlü bir hitabet yeteneğine sahip olan Gani Girici, dönemin siyasi partisi tarafından görevlendirilerek Cumhuriyet'in nasıl bir yönetim tarzı olduğunu halkımıza ve ülkemize ne büyük yararlar sağlayacağını anlatmaya çalıştı.

Gani Girici 30 Haziran 1921'de Atatürk'ün kurduğu Çocuk Esirgeme Kurumunun Adana'daki ilk kurucuları arasında yer almıştır. Eski adı Tayyare Cemiyeti olan Türk Hava Kurumu Adana Şubesinin açılmasına öncülük ederek Adana'da İlk Teyyare Piyangosunun satışına destek vermiştir.

Gani Girici 1930'da kuruluşundan başlayarak Çiftçi Birliği üyesi, Birlik İç Komiseri, Birlik İkinci Başkanı ve Birlik Başkanı olarak 1980 yılına kadar aralıksız hizmet etti. Hayvancılık Kongresi, Toprak ve Tarım Komisyonu, Çiftçinin Modern Makinalaşması, Türkiye Tarım İşverenleri, Tarım ve Ticaret Bakanlıkları Pamuk Fiyat Belirleme toplantılarına katıldı ve 17 yıl boyunca Ankara'da İşçi Sigortaları Kurumunda Adana Çiftçi Birliğini temsil etti. Türkiye'de buğdaydan dekar başına alınan verim düşük olduğundan verimi arttırmak üzere Meksika buğdayı olarak da bilinen “Sonra 66” buğday tohumluğunu Türkiye'ye

getirilmesi Adana çevresi çiftçilerine dağıtılmasında önderlik etmiştir.

Gani Girici, Adana Atatürk Müzesi'nin kuruluşuna da öncülük etmiş, Atatürk'ün Adana'ya gelişi ile ilgili resim yazı ve anılarla Milli Mücadele döneminde Adana'da Kuva-yımilliye Mücahit ve Gazilerine ait belge yazı resim ve anıları bu müzede toplanması için çalışmalar yapmış, Atatürk müzesine 400'e yakın kitap sağlamıştır.

Ermenilerin 1973 yılını takip eden Türkiye'nin dış temsilciliklerine karşı giriştikleri cinayetler ve sözde soykırım iddialarına karşı Fransız işgali sırasında Adana ve çevresindeki Ermeni komitecilerin, Fransızlarla birlikte, Türklere karşı giriştikleri zulüm ve cinayetlerini, camileri ağır haline getirip dini-kutsal değerlere nasıl hakaret ettiklerini, silahları ellerinden alınan Türklerin Kuvayımilliye müfrezeleri oluşturarak Mustafa Kemal Paşa komutasında, o zulüm ve cinayetlere karşılık nasıl inançla mücadele ederek başarıya ulaştıklarını yaşayan bir görgü şahidi olarak anlatması konusunda Adana valiliğinin girişimiyle İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından hazırlanan program gereği, belirlenen ortaokul ve liselerde konferanslar vererek yaşadığı olaylarla ilgili anılarını heyecanla gençlere anlatmıştır.

Sosyal kişiliği yönüyle de dikkat çeken Gani Girici okalıptüs ağacı dikili 61.755 metreka-relik arazisini Camili Köyü İlköğretim Vakfı'na bağışlamıştır. Gani Girici Vakfı faaliyetini sürdürmektedir.

Gani Girici 25 Ocak 1989'da Adana'da vefat etmiştir.

Annem annem deyip dururum da neydi adı, soyadı? Benimki neydi ki? Zihnimi gereksiz ayrıntılardan arındıralı çok olmadı. Birkaç saat önce durdum odamın ortasında ve onu artık hatırlamadığıma, silüetini bile unuttuğuma emin oldum. Silik bir müsvedde vardı beyazlar içinde. Kör edici bir alaylıkla gülüyordu bu kararlı. Onu nasıl silebilirim bilmiyorum lakin tükenmez kalem izi gibi oraya mihlandırdığı bariz ortadaydı. Tanrının özel bir silgi yaratılması gerekiyordu bunun için ama eminim, o silgi olsa bile alacak gücüm olmazdı. En sonunda zihnimin bu şekilde olmasıyla onu kabullendim ve o an öyle bir rüzgâr esti ki annem, ruhunu rüzgârla yollamıştı taa yukarılardan. Sesini duydum sandım bir an. Bu tını, yumuşak ve ulaşılmazdı zordu. Annemin ses tellerinin bu güzelliğe gücü yeter miydi? İşte o dakika anlamsız bir duygu kapladı içimi. Gülünce ortaya çıkan gamzeleleri geldi gözümün önüne. Yanaklarımdan akan yaşları parmak uçları ile yok etti sanki. Sıcak nefesi kalbime ilmek ilmek işlendi. Son kez avuçladım yıllarca söylenen dualarımı. Açık pencereden yolladım anneciğime ve bir serzeniş koştum. Aldı bulutların teki, götürdü uzaklara yılların birikmişliğini. Kapattım pencereyi.

Annem gitti gideli hayatıma giren insanların isimlerini aklımda tutamadım. Bir gün geliyor ve o zaman hangi ayda olduğunu bile unutuyorsun. Doğum günün ne zamandı bilemezsin ki artık kutlayan yoksa. Yaş pasta'nın yapay tadını, içten gülüşleri, o güne özel kıyafetleri hiç görmemişken hayal dahi edemezsin. O yüzden az önce, muhtemelen babasının elini tutan küçük kızın bana bakışları paranoyak etti beni. Güldü mü yüzüme bakarak yoksa sadece tiksintinin sonucu buruştu mu o küçük sıfatı? Sanırım hiçbirini. Yüzüme bile bakmadılar bunca zaman, varoluşuma burada dakikalar kala baksalar kaç yazar! Söyle bana; çaresizce boğulurken meyuslarda, boğazımdan geçmezken su, neredeydin ey insanoğlu!

Aksim olan kedim Selim'e sokağın başından gelen kedi, Umay'ı hatırlattı sanırım. Cilveli yürüyüşünü sergilemek istedi kader ortağına. Ama Umay zordur, kadınlar hep zordur. Bu cümlelerin ne demek olduğunu kitaplardan öğrendim ve anladım ki insanlar palavra atmaktan başka bir şey yapmıyorlar. Zor olan kadın mıydı? Hepimiz olamaz mıydık yarattığımız şeyleri beğenmeyip ellerimizle iten büyük sorunlar? Umay gitti, Selim beni daha çok sevdi. Ellerimi kafasının

arkasına attım. Boyalarımı hunharca kullanmaktandır elime gelen tüyleri kırmızı ve sertti. Gülümsedim sadece, kurumuş dudaklarım acıdı. Sanat özgürdü ve boyalar habersiz terk ediyordu fırçayı. Annesine ulaşamamış bir çocuk gibi ağlıyorlardı. Babası hiç olmamış, kardeşi belki başka bir renktir. Genleri farklıydı ama baktığın zaman, boyalar birbirini sevmezdi. Akrilik bu yüzden kururdu hemen, karışmaları zordu.

Evet, sanat özgürdü ve hiçbir şey için doğmamıştı. Dudaklarımızdan çıkan her bir nefeste, ağaçların kırgınlığında, saçların sallanışında, dalgaların kıyıya vuruşunda, hatta hastane duvarlarında bile bu nazik obsesiflik yatardı. Gözükmez kollarıydı aslında benim sevgili eşimin sıcak yuvası. Onun sayesinde herhangi bir madde olarak huzursuz ama keyifli bir ömür sürdüdüğümü iddia edebilirdim.

Bu yaşamımın son tuvali buraya gelmeden önce kırmızı bir ağaç çizmemle bitti. Resim basitti: Kırmızı ağaçlara siyahla tonlama yapıldı, isimlerin yavaş yavaş silindiği mezar taşlarının baş ucuna karanfiller konulup kanlı dolunayı kapatacak kısıkanç bulutlar eklendi. Bir de kenara köşeye iştirilmiş zakkumlar. Ama bu zakkumlar küskündür, pembe değillerdir. Son olarak da aya uzanan kırmızı dalları daha belirgin et, gözükmeyecek bir yere imzayı yerleştir. Gözlerimi duvardaki saate çevirdim, horozların ötüş zamanında sardı ruhumu sanat. Boyaların isyanında duvar soyutlaştı, son resmim spatula darbeleleriyle tam bir eser haline geldi. Kalın fırça ile tekrar ve tekrar boyaları huzura erdirdim. Hepsi bana saygı duyabilirdi artık, beni sevip kucak açabilirdi bana. Tek bir boya damlası kalmayana, o siyahımsı koyu renk oluşana kadar devam ettim. Geçmiş hayatımdan bir parça kalmayana dek, vazgeçtim sanattan.

Evet... Bunları mazi etmenin zamanı geldi sokak, Lethe Nehri'nden geçme vakti. Kaldırımın sıcaklığı daha da bir hissedildi. Saat tam yedi buçuk. Tanrı havayı tatlı bir turuncuya boyadı. Dilerim ki bir gün bembeyaz olur bu koca tavan. Kediler kadar masum, tuvaler kadar ihtişamlı. Elbet sonra gri yapırdık ikiyüzlü insanlarla. Gözükmezdi bile egolarımızdan.

Neyse, sokak... Sana öylesine bir elvedaydı bu satırlar, gelecek ve gelmekte olan her şeye ise merhaba. Bu kurşun kalem de sana hediye ediyorum, otların arasına saklayacağım. Kedilerin ilgiyi sevdiğini bu kalemle yazarsın duvarlara.

ŞİİRLER

GÖĞÜN HASTA ÇOCUKLARI

Teker teker hastalandık bayım
Bulutsuz göğün yağmur damlalarıyla
Sırılsıklam kirpiklerimizde
Sisli bir veda busesi
Yüreğin dehlizlerinde biçareyim bayım

Akşamüstü kuşlarının çekingen çırpınılarıyla
Soluğu kesildi mumların
Ruhumda esen hicran dalgaları
Meskenimde çatlaklar bıraktı
Kafesinde yürek sızısı
Kanatlarımda şiir kırıntısı
Yıldızların ıssız istasyonlarında
Hayat kırgın bıraktı bayım

İNCİ ÇİÇEĞİ

Ben, yorgun bir şiir avcısı
Toprağımda sessiz hıçkırıklar
Bedenimde bilmem kaç yağmur darbesi
Kanatlarımda şiir şiir kırılmış mısra izleri

Bir nisan damlası kirpik uçlarımda
Yıldızlar meyhanesinde savrulan bir düş
Filizlenen bir çiçek ruh mezarlığımda

Ben , yarım kalmış bir şiir
Hayatın atardamarlarında

SİSLİ SOKAK

Dolaştım bugün ruhumun
Esrarlı sayfalarında
Söyle bakalım hindiba
Bulabilir miyim düşlerimi
Bu viran yapraklarda
Kim bilir
Belki de semanın kanatlarından düşer
Bir gün apansızsa
Kim bilebilir

YEMEK DAVETİ

Ömrümün sonlarını yaşıyorum, yeşil çayımın son demlerini içtiğim gibi. Sirtus bulutları mora bulanmış, yok olmayı bekliyor. Artık kalkıp tıraş olmam gerek. Gömleğimi de ütülemedim. Akşam yemekte ne var acaba? Kesin yine o sası sası tavuk kokan mercimek çorbası var. Bu akşam katılamayacağımı bildiren bir mesaj mı yazsam? Geçen haftaki davete de romatizmalarımı bahane etmiştim. Bu hafta da katılmazsam bıyıkları sararmış insanların sohbetine konu olacağım. Çok da umurumdalardı sanki, hah! "İnsanları hareketlerini kısıtlama derecesinde önemseme" hastalığım, sefil romatizmamdan daha utanç verici. Bu hafta da gideyim, haftaya gitmem. Evet, böylesi en iyisi.

Tıraş olmak için aynanın karşısına geçtim. Gerçekten, bana bakan bu ihtiyar kadar çirkin olmamak için dua ettim. Sonunda, çelimsiz ellerimle yüzümde kanatmadık yer bırakmayana dek tıraşımı bitirdim. Dolabımda ütülü herhangi bir gömlek bulup onu giydim. Papyonumu da taktım mı hazırdım.

Hava kararıştı. Çantamı da alıp çıktım tek gözlü çekmecemden. Arabamın nerede olduğunu hatırlamadığımdan taksiyle gitmek daha cazip göründü.

-İyi akşamlar beyefendi, dedi havanın kararmasına rağmen kasketini çıkarmamış olan şoför. Beyefendiymiş, hah! Papyon takan herkesi önemli biri sanıyor olmalı.

-Sana da evladım, Eçhel'e gidelim.

Nereden evladım oluyormuş, neredeyse yaşıtız.

-Kardeşim daha çok var mı?

Evet, böylesi daha iyi oldu.

-Bu son kavşak beyefendi.

Taksiden indiğimde saat yediydi. Davetiyede yedi buçuk yazıyordu. Meraklısı gibi erken gelmişim bir de. Olacak iş değil. İyisi mi biraz daha dolanayım. Hava da soğumaya başladı. Neyse canım, alt tarafı yarım saat erken gelmişim.

Kapıyı çalmak için bir zil aradım, nafile. Yirmi birinci yüzyılda tokmaklı kapı mı kalmış canım!

-Hoş geldiniz Fikret Bey. Uzun zamandır yoktunuz buralarda. Sizi görmek büyük bir şeref, dedi karşısında görmeyi beklemediğim Şerife Hanım.

Evin sahibi ve her hafta düzenlenen bu 21. Yüzyıl Dâhiler Derneği Toplantısı'nın organizatörü Kemal Bey'di. Kızını okuttuğu için ona büyük bir minnet duyan Şerife Hanım, Kemal Bey'in ne zaman yardıma ihtiyacı olsa yetişirdi. Bu da o yoğun günlerden biri olmalıydı.

-Merhaba Şerife Hanım, nasılsınız?

Üç haftada konuşkanlığından bir şey kaybetmemiş.

-Çok teşekkür ederim Fikret Beyciğim. İş, güç vallahı nasıl olalım? Bugünlerde hiçbir şey kolay değil tabi ama sizin gibi bir profesörü görmek bile çok büyük...

Cümlesini tamamlayamadan tokmağın sesi işitildi. O sırada Kemal Bey'le karşılaştım:

-Ooo, Fikret Bey siz buraları bilir miydiniz?

İnsanlar abartmayı ne kadar çok seviyor. Keşke o son kavşakta arabayı durdursaydım.

-İyi akşamlar Kemal Bey, nasılsınız?

Sohbet şimdiden sıkıcılaşmıştı.

-Sağ olun, gördüğünüz üzere gayet iyiyim. Yalnız, romatizmanız her geçen gün kötüleştiğini söylemişsiniz. Nasıl oldunuz?

-İtiraf etmeliyim bu ağrıdan öleceğim bir gün, dedim şakayla karışık.

-Çok haklısınız, sizi anlıyorum.

Bariz yalan söylüyordu, beni anladığı yoktu.

-Bir ricanız olursa söylemekten çekinmeyin.

-Tabi tabi.

Şaşaalı avizenin aydınlattığı salona her dakika yeni biri katılıyordu. Herkesin yüzünde gülen bir çift dudak ve boş bakışlarını gururlarıyla doldurmaya çalıştıkları demode maskeleri vardı. Bu insanların yüzüne bakmak bile büyük çaba gerektiriyordu. Derhal buradan gitmeliyim, evet en mantıklısı bu.

Kapının kolunu tam tutmuştum ki omzumda bir el:

-Bir yere mi gidiyorsunuz Fikret Bey?

Kemal Bey'di. Bu adamın sürekli sırtıyor oluşu huzursuz ediyordu beni.

-Bacaklarım huzursuzlanmaya başladı, malum yaşlılık işte. Gitsem iyi olacak.

-Hayatta olmaz. Yemeğe kalın en azından. Birazdan masaya oturacağız. Size de servis açıldı. Buyurun, lütfen. Omzumdaki eliyle beni yönlendiriyordu.

İtiraz etmeden oturdum masaya.

Yemekler az sonra geldi. Masadaki tek ses kaşık sesiydi şimdi. Sonunda huzuru bulduğumu düşündüğüm o an çok yanılmışım. Kemal Bey'in yanında oturan benden daha yaşlı bir profesör çorbasını içerken bataklıkta yürüyormuş gibi sesler çıkarmaya başlamıştı. Daha da kötüsü iki sandalye ötede bir kadın: -Koskoca profesör, bildiği vardır elbet, diyerek kurbağa profesörü taklit etti. Bunu yaparken ilmin kapısını açmış olmanın gururuyla gülüyordu. O an kaşığımı bıraktım. Aniden sona eren gürültü, herkesin çorbasını bitirdiğini söylüyordu. Bir süre çorba içemeyecektim.

Lavaboya gitme mazeretiyle kalkıp bütün yemek boyunca burada, lavaboda bekledim. Aynadaki ihtiyar surat, hepsinin boş bakışlarından ve Kemal Bey'in sırtışından çok daha güvenilirdi. Hepsi ne kadar aynıydı. Role girmek için ellerimi ıslattım lavabodan çıkmadan önce. Kapıyı açacakken bir tıkırtı çalındı kulağıma. Kapının önünde bir iki kişi birikmiş olmalıydı. Kapıyı açtığımda neredeyse küçük dilimi yutuyordum. Masadaki herkes kapının önüne dolmuştu. En öndeki Kemal Bey:

-İyi misiniz efendim? Sizi çok merak ettik. Hâlâ sırtıyordu. Cırtlak sesimle bir çığlık atıverdim, kapıyı yüzlerine çarptım. Bunların hepsi kafayı yemiş. Buradan nasıl çıkacağım şimdi? Kesin çorbada bir şey vardı. Hayır hayır, hepsi kendi boş bakışlarıyla birbirlerini zehirlemişti. Sakin olmalıyım. Bir yol bulup çıkmam gerek. İşte! Onlar gibi davranacağım, evet, böylesi en iyisi. Derin bir nefes alıp kapıyı açtım. Aynı grup karşıladı beni. Kemal Bey bir manevrayla omzumdan çekirtmeye başlamıştı.

Yemek masasının etrafına dizildiler. Sürü gibi hareket ediyorlardı. Sanki düşünmeyi yıllar önce unutmuşlardı. Bir yandan ne kadar acısam da tikslenme ağır basıyordu. Birden gülmeye başladım hatta kahkaha atıyordum. Sonra masadaki zombiler de kahkaha atmaya başladı. Ayağa kalktım, ayağa kalktılar. Yaptığımı yapıyorlardı, sözümü de dinlerlerdi o zaman:

-Oturun.

Oturmadılar. Kaşlarını çattım:

-Oturun!

Oturdular. Demek ki baskı kurmak gerekiyordu. Sol manşetimi sıyrıp saatime baktım. Saat

on olmuş bile:

-Saat on bire vurmadan kimse yerinden kalkmayacak!

Hepsi hala sırtıyordu, biri hariç: Kurbağa profesör. Sonunda düşünen biri çıkmıştı:

-Siz neden gülmüyorsunuz?

-Gülecek bir şey mi var?

Bakışları bıçak gibi keskindi, devam etti:

-Siz eğlencemi çalmışken.

Bu diyalog üzerine biraz düşünmem gerekti. Şimdi anlıyordum. Yok yere şapırdatarak içmemişti o çorbayı, sürüsünü kontrol etmek istemişti demek.

-Bakın ne sürünüzde gözüm var ne de eğlencenizde. Tek derdim buradan bir an önce gitmek.

-Öyleyse gidin.

Ne kadar dürüst olduğunu seçemiyordum. Yine de koşar adımlarla arkamı kolaçan ederek çıktım evden. Gece vakti on beş dakika sonra bir taksi buldum. Beni buraya getiren şoför gibi o da kasket takmıştı. Bu adamın normal olup olmadığını kontrol etmek istiyordum:

-İyi akşamlar kardeşim.

-Size de amcacığım.

Amca ha? Bu adam kesinlikle normaldi.

Eve vardığımda saat on iki olmuştu. Yorgunluktan başım dönüyordu. Her yeri iyice kilitlediğimden emin olduktan sonra yatağa geçtim. Bir daha yemek davetlerine katılmayı düşünmüyordum. İnsanlar her geçen gün daha korkunç kılıklara girerken dışarı çıkmak bile benim için bir imtihan olacaktı.

KÜÇÜREK ÖYKÜLER

› BUN

Ormandaydım. Gezintilerim boyunca devasa ağaçların gözleri, gökyüzüne değen yapraklarından köklerini saldıkları toprağa kadar beni hep karınca kadar görürlerdi. Şimdi sadece toprak görüyorlar. Dik bir tahta parçası, bir iki parça da çiçek yığını.

Merve YILDIZ 2023 Mezunu – ATÜ Mütercim – Tercümanlık Bölümü

› LUNAPARK

Yola çıkmıştı. Etrafında küçük çocuklar dolaşıyordu. Bir baloncu gördü. Balonlardan biri uçmaya başladı. İçine yavaştan bir sıcaklık yayıldı. Annesini hatırladı.

Fatma Nur Salman 12/A 617

› MENFA

Kaskatı kesilmiş bu aciz vücudu ısınmak, uzaklaştığı güneşe yaklaşmak istemiyor. Sesiyle eridiği yağmura sokuluyor. Hayır, yağmur onu reddediyor. Rüzgâra dönüyor. Rüzgâr ona acıyor lâkin affetmiyor. Ağaçlara soruyor. Ağaçlar kuru dallarıyla kovuşturuyor onu. Toprağa bakıyor en son. Toprak onu kokluyor, acısı kokusuna sinmiş. Haline ağlıyor toprak ve bir tek o kabul ediyor.

Rana Boğa 12/E 713

› HAYALET MEYUS

Balık hep yaptığının aksine sakın yüzüyordu. En yakın arkadaşının öldüğünü hatırlamıyor ama üzülüyordu.

Fatma Nur Salman 12/A 617

› AYNA

Aynaya baktı ve garipsedi, gördüğü kendisi değildi.

Nisa Kahraman 9/C 427

› AYRILIK

Limandaydı. Bunaltıcı havayı ciğerlerine çekerken limandan bir gemi yol aldı. Kısa süre sonra -belki de önceydi- gemi, sahip olduğu her şeyle beraber kayboldu.

Nisa Kahraman 9/C 427

TUTKU

Yazıyla kışı, kışıyla yazı yaşatan, sokağında, caddesinde ayrı bir hayat bulunan, kenar mahallelerinde ufacık umutlara tutunan insanların olduğu şehir burası.

Bu şehirde doğdum, büyüdüm. Bu şehrin sokaklarında koşuturup durdum. Kırık camlı terk edilmiş binanın önünde top oynadım. Taş duvarlı evin ağacına çıktım. İlk bisikletten düşüşümü sarı boyalı, boyaları soyulmuş evin önünde yaşadım. Güvercinlerimi iki katlı evimizin damında uçurdum. Üniversiteyi kaybettiğimde rengi griye dönmüş merdiven basamaklarında ağladım. Bu sokakta büyüdüm. O sokaklara girseniz, o duvarların sesine şahit olsanız size anlatacak o kadar çok şeyleri var ki... Her evin acısını, mutluluğunu, sevincini, hayal kırıklığını duyarsınız.

Odanın içine güneş doğmuştu. Yavaşça gözlerimi açtım. Pencereden dışarıya baktım. Hava çoktan aydınlanmıştı. Güneş mahalleye sıcaklığını hissettiriyordu. Adana'ya yaz gelmişti. Sokakta pek fazla insan görünmüyordu. Çöpleri dağıtan kediler, kağıt toplayan adam, direğe asılmış ekmepleri alan yaşlıca bir kadın vardı. Bir süre pencereden onları izledim. Adana'ya yaz gelmişti ama bazılarını hâlâ o yaz gelmemişti. Belki de hiç gelmeyecekti. Onlar hep hayatın kışını yaşayacaktı. Pencereden ayrılıp duvardaki saate baktım. Saat sekize geliyordu. Bazı şeyler için çok geç, yeni bir başlangıç için ise üzerinde durulup düşünülecek bir saatti. Bu düşünceleri kafamdan atıp elimi yüzümü yıkamaya gittim. Elim yüzümü yıkadıktan sonra aynada kendime baktım. Bu yüz hayal kırıklıklarıyla doluydu. O gözler bir zamanlar umut ışıklarıyla kaplıydı. Hayaller saklıydı o gözlerde.

Hiç kimseye bağlı olmayacaktım, ne istiyorsam onu yapacaktım, kafama koyduğum şeyleri başıracaktım. Bunun ilk adımı üniversiteydi. Üniversiteyi kazansaydım her şey daha farklı olacaktı. Bu düşüncelerle dama çıktım, güvercinlere baktım, kafeslerini açtım. Bazıları yumurtlama dönemindeydi, onlara dokunmadım. Diğerlerine baktım, tüylenmeye başlamasından 10-15 gün geçmişti. Uçmak için en iyi zamanlarıydı. Üçünü aldım, pırlıtyı çektim. Üçlü sakar postası uçuşa geçti. Hızlıca gökyüzüne yükseldiler. Bulutların içine kadar birbirinden ayrılmadan kısa sürede çıktılar. Bunu izlemek o kadar iyi hissettirdi ki sanki hipnoz olmuş gibi onları izlemeye devam ettim. Bir an kendimi de onlar gibi gökyüzünde hissettim. Özgürce uçtuğumu hayal ettim. 3-5 dakika daha uçuşlarını izledikten sonra bayrağı salladım. Üçlü posta hızla süzülerek geldi. Biraz yem verip kafeslerine geri koydum. Gökyüzünde

istedikleri gibi özgürdüler ama en sonunda bu kafese giriyorlardı.

Güneş batmak üzereydi. Güvercinleri uçurduktan sonra biraz sokaklarda dolanmaya başladım. Sokaktaki insanlara baktım, gülen surat görmek pek mümkün değildi. Hepsinde bir mutsuzluk havası vardı. Eve geldim, bir şeyler yiyip yatmak istiyordum. Bugün kafamda çok fazla düşünce vardı. Yatağa girer girmez uykuya daldım. Geniş beyaz kanatlarımı iyice açtım. Uçmaya hazırım. Kendimi gökyüzüne bıraktım. Hafif esen rüzgarla gökyüzünde uçuyordum. Hiç bu kadar iyi hissetmemiştim. Üstümden bir yük kalkmıştı. İstedğim özgürlüğe kavuşmuşum. Yanımda bir sürü güvercin vardı, birlikte uçuyorduk. Bulutların arasına daldık, gökyüzünün en zirvesine doğru uçtuk. Kendimi yeniden doğmuş gibi hissediyordum. Sonra birden süzölmeye başladım. Kanatlarım bana itaat etmiyordu. Hızla aşağı iniyordum. Birden kendimi kafesin içinde buldum. Tüm özgürlüğüm sonlanmıştı.

Kuşların sesiyle uyandım. Aklım dün gece gördüğüm rüyadaydı. Ben bu kadar özgür olmak isterken güvercinlerimin özgürlüklerini kısıtlıyordum. Onları bir kafese mahkûm ediyordum. Hızla dama çıktım. Tüm kafesleri açtım, güvercinleri çıkardım. Artık özgürsünüz uçun diye havaya bıraktım. İçimde bir hafiflik oluştu. Bu hissi seviyordum. Artık benim de özgür olma vaktim gelmişti. İçimde korku yoktu aksine heyecanlıydım. Gözlerimi kapadım, hızla koşarak kendimi boşluğa bıraktım. Rüzgâr yine rüyamdaki gibi esiyordu. Yanımda yüzlerce güvercin vardı. Sanki düşmüyor gökyüzüne yükseliyordum. Sığmadığım sokaktan hızla uzaklaşıyordum. Her şeyi geride bırakarak özgür olmuşum. Artık ben de gökyüzünde özgürce uçan kuşlardan biriydim. Yükseldikçe ışık azaltıyordu. En sonunda gökyüzünde zirveye ulaştım. Tüm ışıklar söndü. Kenar mahallenin birinde başlayan yaşantım gökyüzünün zirvesinde son buldu. Gözümü açtım. Damın ucundaydım. Hayır hayır böyle olmamalıydı. Yeni bir başlangıç demiştim. Ben de yeniden başlamalıydım. Sıfırdan, en baştan isteklerim için, kendim için. Gökyüzüne baktım. Kafeslerini açtığım güvercinler gökyüzünde idi. Onlar bana umut olmalıydı. İçimdeki tüm hayal kırıklığını attım. Şimdi daha iyi hissediyordum. Özgürlük yok olmak değildi, özgürlük dışarılarda bir yerde bulacağım bir şey değildi. Özgürlük benim içindeydi ve ben bunu ortaya çıkaracaktım. Güvercinlerin uçması onların özgürlüğüydü. Şimdi sıra bendeydi. Ben de içimdeki özgürlüğü serbest bırakacaktım. Üniversite sınavını kazanarak, âşik olarak, çalışarak, kafamı dinleyecek uzak yerlere giderek... Nasıl olacağımı ise bana zaman gösterecek.

ŞİİRLER

GECEDE BİR HEZEYAN

Gecede bir hezeyan öper kalbimi,
Akıtır ferimi gözlerimden silerken yaşımı,
Havada bir bulut fısıldar hasretimi,
Okşarken yüreğimi anlar kasvetimi.

Soluktum ölü bir yıldız kadar,
Islaktım unutulmuş bir renk kadar.
Körü kör yapandır gördüğü karanlık,
Ben oydum çoktan,
Geceye terk edilmeden çok önce.

Daha iyi seçilir bazı şeyler gecede,
Özlem, yalnızlık bi' de hezeyan.
Ansızın bir geyik çıkar ava,
Oysa çoktan kararmıştır hava, zavallı.

ADSIZ

Düş kırıklığına uyandığım rüya bastı beni bağrına
Salladı gecenin esen melteminde
Hiç sormadan derdimi, dinledi iç çekişlerimi
Soldurduğum yaşları sildi, hiç dinmedi

Yalnızlık, aydınlık gökteki tek parça bulut gibi
Parçalar kanayan kalbimi
Ve gökten düşen gözlerim ararken sahibini
Kaybeder rengini, solar

Ağlamaktan hüküm giymiş yüzüm
Mahkumken gülmeye
Öten bülbüller sorar halimi:
Kaldı mı nefes almaya mecalin?

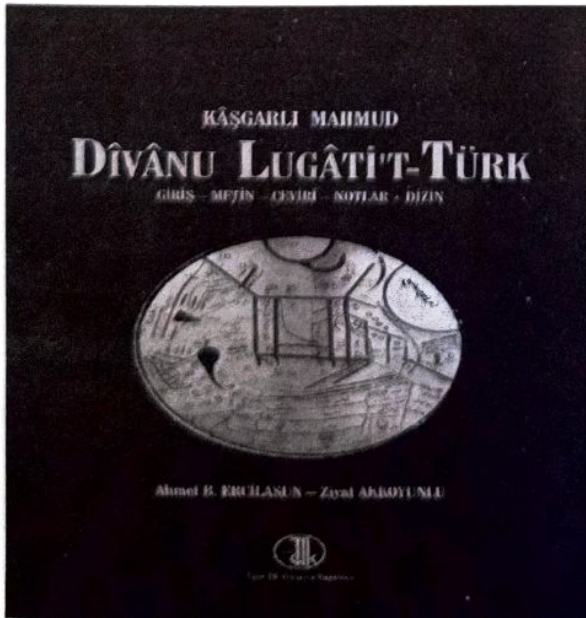
Ve bir zaman esti rüzgâr, güz tutundu dallara
Bülbüller geç kalmıştı uçmaya
Ağaçlar yapraklarını dökmeye
Bense geç kalmıştım sonbaharda açan çiçekler kadar
Veda etmeye bu hayata

(MEB Billimizin Zenginlikleri Projesi Divanu
Lügati't-Türk Deneme Yarışması Adana Birincisi)

BENDEN EVVEL DİLİM, DİLİMDEN AHİR İLİM

Türk milliyetçiliğinin ilk yazılı kanıtı ve ilk sözlüğümüz Divânu Lugâti't-Türk. Edebiyat derslerinde 'İlk İslami Eserler/ Geçiş Dönemi' eseri olarak geçmesine rağmen benim için Anadolu'ya göçten sonra en önemli Türk hareketidir. Sanırım Orta Asya bizler için sadece doğal kaynak ve coğrafya bakımından değil yazılı eser ve edebiyat bakımından da kurak bir yerdi. Uygurları tecrit ederek söylüyorum ki kendimizi savaş, avcılık gibi birçok alanda geliştirmişiz fakat tüm bunları yaparken dilimizin zenginliğini tüm görkemiyle gösteren yazılı eserler bırakmayı sanırım biraz ihmal etmişiz. Diyeceksiniz ki kazandıkları zaferlerin tutanağını bile mi tutmamışlar? Evet, tutmamışlar. Ama ben bunun sebebini alınan zaferin çokluğuna bağlıyorum. Zira o kadar çok zafer var ki her birinin tutanağı, destanı yazılsa British Museum şu anki kapladığı yerden iki kat daha fazla yer kaplardı. Kaşgarlı Mahmut, taht kavgası uğruna zehirlenip ölen babası yerine ilini ve dilini koydu. Orta Asya'yı boydan boya katetti, Anadolu ve Bağdat çevrelerine de uğrayarak 20 yıl boyunca Türklerin yaşadığı tüm illeri, şehirleri, obaları, köyleri ve dağları gezdi. Çeşitli medreselerden Arapça ve Farsçayı da öğrenerek mezun olmuştu zaten. Bu tahsiliyle beraber

kendini -yaşamının geri kalanını- Türk dil tetkikatına vakfetti. Şu anda noktadan önceki kullandığım kelimeleri görse birazcık kızabilirdi ama olsun. Kendini Türk dilinin araştırmasına bağışladı. Bildiği diller sayesinde "Sora sora Bağdat bulunur." atasözünü hayatına uyarladı. Evveliyatında Türk idi ama bu diyarları gezmek için başka diller de lazımdı. Endişeye mahal yok. Altay Dağları'ndan Mezopotamya'ya kadar Türkler vardı ve her bir bölgenin kendine has şivesi, lehçesi vardı. Hakaniye, Oğuz, Kıpçak, Çiğil ve Kepenek şivelerini öğrendi. Sadece dilleri öğrenmekle kalmayıp insanları da gözlemledi. Yaşantıyı, kültürü, gelenek ve görenekleri yakından takip etti. Belki de bir mikrofon ve kamerası olsa kitap yazmakta ısrarcı olur muydu ki? Gittiğin her yerden 1 saatlik kayıtlar alsan sonra onu bir güzel düzenleyip tek bir video haline getirsen sinemalarda bile izlenir. 1072 yılında yazmaya başladığı eserini 2 yıl sonra 1074 yılında bitiren Kaşgarlı Mahmut, bir tane de Türk dünyası haritası çizmiştir. Edebi yönünün yanında coğrafi yönü de gelişmiş olan Kaşgarlı, döneminin şartlarını biraz daha zorlarsa uzaya bile çıkabilecekken verdiği eserin yazma nüshasını günümüze taşıyacak bir yöntem bulamamıştır. 319 varaktan oluşan 1266 yılında Şam'da temize çekilmiş tek yazma nüsha hakkındaki söylentileri sıralamaya kalksam buradan köye yol olur. Şu ana kadar çoğunlukla nasıl yazıldığına değindim, şimdi ise neden yazıldığına deyinirim. İlk milliyetçi yazarımız Kaşgarlı Mahmut'a göre şanlı Türk halkı yerleştiği yeni coğrafyada Arap ve Farslarla muhatap olup ilişki kurarken onların dilini değil kendi öz Türkçelerini kullanmalıydı. Zira anadil dururken elin adamının dilini kullanmaya ne hacet. İşte Divânu Lugâti't-Türk, burada bizimkiler Arapça değil Araplara Türkçe öğretmek için devreye giriyor. Tabii etkisine baktığımızda Kaşgarlı Mahmut'un amacının ve isteğinin yerine gelip gelmediği tartışılır. Binaenaleyh bakınız Arapçadaki Türkçe kelimeler ve Türkçedeki Arapça kelimeler. Elbette çeşitli sebepler dolayısıyla dilimiz yabancı dillerin etkisi altında kalmış, her dil kalabilir. Fakat biraz şaşırtıcı olan şu ki; Kaşgarlı Mahmut'un

“Araplar Türkçe öğrensin.” amacı karşılık bulamamakla kalmayıp tersine yani Türklerin Arapça öğrendiği duruma gelmiştir. Kaçırılan kırmızı çizgilerden biri de bir dinin kültürü ile bir ırkın kültürü arasındaki farkı yok saymamız olabilir. Öyle ki az önce bahsettiğim 1266 yılında yazılan birinci nüsha 1905 yılına kadar Vaniogulları tarafından muhafaza edilmiş, sonrasında yaşlı bir kadın evdeki her şeyi sorgusuz sualsiz çöpe atan yok edici anne midasıyla kitabı sahaf lar çarşısındaki Burhan Bey’in dükkanına satılması için bırakmıştır. Kadının kitabı elden çıkarma isteği beni hem şaşırtıyor hem de merakla sorgulamaya sevk ediyor. Düşünüldüğünde acil paraya ihtiyacı olsa satılması için bırakmayıp direkt satardı herhalde. Ya da toz alırken cildini, kaplamasını beğenmemiş olabilir. Her ne sebepten Burhan Bey’in dükkanına satılması için bıraktıysa bıraksın sanırım böylesi çok daha hayırlı olmuş. Eser kışın ısınma uğruna sobada da yanabilirdi bakıldığı zaman. Diğer bir yanda Diyarbakırlı bir araştırmacı Ali Emiri Efendi bulunmakta. Ali Emiri Efendi 30’dan fazla Osmanlı vilayetinde görev yapmış bir memurdur. Kaşgarlı Mahmut ile benzer özellikleri çok fazla diyar gezmiş olmalarıdır. Ali Emiri Efendi’nin de içinde böyle bir kıvılcım olacak ki 1914 yılında yaşlı kadının Burhan Bey’in sahafında kaderine terk ettiği eseri tesadüfen buluyor. Her zamanki gibi kitapları incelerken Divânu Lugâti’t-Türk’e denk geliyor ve incelemeye başlıyor. Ne derecede bir eser olduğunu idrak ettikten sonra bir cinlik yapmaya karar veriyor. Başlıyor yalandan eseri yermeye; “Pek biçimsiz, cildi eski ve yıpranmış bir kitaptır bu Burhan Bey. Sahifeleri de pek belli olmaz. Bu kitap pek bir şey etmez.” diyor. Ali Efendi’nin amacı belli, sattığı kitabın ne olduğundan haberi olmayan Burhan Bey’in kitabın değerli olduğunu anlamasını önlemek. Bu hareketinden sonra yanında para olmadığını fark eden Ali Emiri Efendi, rivayete göre kitabı başkasına satmasın diye Burhan Bey’i dükkanına para bulup gelene kadar kilitliyor. Sonrasında 3 lirası bahşış toplam 33 liraya kitabı satın alıyor fakat aylarca kapı pencere açmadan üstünde çalışıyor. Bir araştırmacı için paha biçilemez bir şans. Ali Emiri Efendi şansı kaçırır mı? Çalışmış durmuş kitap üzerine. En sonunda dönemin sadrazamı Talat Paşa’nın da araya girmesiyle

1915-1917 yılları arasında üç cilt olmak üzere çoğaltılmış. Bu durum Türkoloji ve filoloji alanında büyük yankı uyandırmış olacak ki Breslav Üniversitesi mensuplarından Carl Brockelmann tarafından tüm ayrıntılarıyla ve notlarıyla 1928 yılında Almanca’ya çevrilmiş. Seyahat amaçlı dil öğrenirken kullandığımız sözlükler dışında başka hangi milletin başka dillere çevrilmiş bir sözlüğü var ki? Hem bu sözlük bizim sadece dilimizi değil yaşantımızı da aktarmıştır yabancılara. Dikkatinizi çekerim ki artık Araplara değil yabancılara aktarmıştır diyorum. Atatürk, Kaşgarlı Mahmut’un çabalarını fark etmiş ve haklı bulmuş olacak ki 1932 yılında Türk Dili Tetkik Kurumu’nu (günümüzdeki adıyla Türk Dil Kurumu) kurmuştur. Bu kurum Divânu Lugâti’t-Türk’ten farklı olarak yabancılara değil direkt halkımızı kendi dili hakkında daha fazla bilgi sahibi etmek için kurulmuştur. Kaşgarlı Mahmut’un da istediği gibi dilimizden yabancı kelimeleri ayıklamaya çalışmış, yabancı kelimelerin karşılığını bulmuş ve dilimizin önemini bizlere hatırlatmıştır.

Eserimiz şu anda İstanbul Millet Kütüphanesi’nde kendisini yaşlı kadınlardan ve Burhan Beylerden koruyabilecek şekilde sergilenmektedir. Bir eser düşünün ki yazarı açısından bir devir ve bir çığır, nüshasını kaybeden aile ve değerli bir eser olduğundan bihaber olup eseri yok paraya satan sahaf açısından büyük kayıp, onu bulan, üstünde çalışan ve çoğaltan açısından hayatın cilvesi. En çok da bizim için önemli, zira dilimizdir kimselerin kimsesi.

ŞİİRLER

Sefer

Otobüsün boş koltuklarında yer buldu kendine
Satırlarımın her bir mürekkebi, bu sefer-de
Buğulu camlardan izlerken düşlerimi
Bilemedim güneş açınca gideceğini

Oysa dağınık saçlarından belliydi sevgilim.

Gecenin ıssız karanlığında yer buldu kendine
Yağmurun her bir damlası, bu sefer-de
Kelimelerime dolanırken kalbimin sızlanışı
Bilemezdim asıl yağmurun yeni başladığını

Oysa dağınık saçlarımdan belliydi sevgilim.

Phantomia

Sakinma benden gözlerini
Bakıştıkça huzur doluyorken
Bırak da bakayım uzunca
Sakinma benden kahvelerini

Dolmuşken ciğerlerime kokun
Duydukça nefes alabiliyorken
Bırak da soluyayım uzunca
Sakinma benden nefesimi

Dolmuşken kulaklarıma sesin
Duydukça sana mahsus olanı
Bırak da dinleyeyim uzunca
Sakinma benden kendini

Yine

Seni her yinelediğimde,
Sana tekrar yenilmekten...

Seni her düşlediğimde,
Sana tekrar düşmekten...

Seni her hapsettiğimde,
Sana tekrar hapsolmaktan...

Yorulmuşumdur belki de,
Sorulmuşumdur belki de..

BENİM ADIM ADANA

Evrenin yalnızlarından biri, kadim zamanlardan göçmüş bir kırlangıcın gagasına saklı portakal çiçeğine âşık oluvermiş. Öyle tutkulu bir duygu hissetmiş ki benliğinde, geçmişten gelen kokulara özlem duymuş, gemiler gibi denizleri aşip limanlarda soluklanıp ciğerine portakal çiçekleri sürmek istemiş. Bir cebinde küçük kaleminden başka, ezilip kokusu çıkmış beyaz çiçekler de olsun istemiş daima. Bembeyaz olup bulutlara karışıp gök ve yer arasında var olmakla sınırlı bedeninden kurtulup uçuk zihnine yakışır bir huzur dilemiş.

Dile benden ne dilersen, demiş bu meçhul yalnızca yardım etmek isteyen kudreti yüksek toprak ana. Annedir o. Mahzunun yüzü gülsün ister. İrice çınar ağaçlarının köklerini o öper. Besler kollarındaki sıcak havayı. Rüzgârı, yağmuru misafir eder memlekette. Mevsimlerin ne zaman geleceğini o bilir. Kapıyı tıklatana göre ya sarartır ya yeşertir. Dökülen yapraklara kiralık odalar verir, daha sonra gün yüzüne çıksınlar diye onlara tertemiz sular içirir. Kirli değildir toprak ana. Tek başına büyütür çocuklarını, insanoğlunu evlat bilmıştır. Ağlayan bir ses duydu mu, yeryüzünde beyaz çiçekler açtırır. İşte bu beyaz çiçekler mahzun bakışların sancısız yarasıdır. İlkbaharın gelip geçiciliği unutulur, bağlanılır bu gözü pek yüreği ak zamana.

Evrenin yalnızlarından biri, kocaman bir pamuk tarlası diler toprak anadan. Unutulmaz bir güneşin sıcaklığını ister. Olgunlaşmamış yeni dünyaların yeşilliğinde sarı ışığın uyumasını, uzunca yaprakların yağmur tanelerini taşıyıp dünyaları olgunlaştırmasını diler. Dilekleri uzun bir tren olur. Son yolcusunu aldığı vakit bulutlardan daha beyaz portakal çiçeklerine çarpar ve insan yüreğinin dileyebileceği en zararsız fikirler havaya karışıp başka bir evrenin başka bir zihnini yuva edinir.

Başka bir evrenin yalnızlarından biri, bembeyaz tuval karşısında, elindeki siyah boyaya batırılmış fırçanın neler çizebileceğini düşünür. Düşüne düşünce bir hal alır, fırçayı suya batırır ve aralık ayını pencereden izlemeye koyulur. Kış aylarında sıcak bir hava hakimdir bu topraklarda. Dikkatli bakı-

lırsa ağaçlar kenarında o zamana ait olmayan renkli çiçekler görülür. Kurumuş sarmaşıklar, her an gelebilecek olan sıcaklığı beklermiş gibi betondan kutularda capcanlı durur. Gönlü geniş insanların sıcakkanlılığı havaya karışır. Her mevsim belirgin güneş ısısının kışın kar yağmasına izin vermeyişindeki gizli anaç duygular gibi annesinin yanına gelip kestiği greyfurtları ona vermesi de zihninde sıcacık bir elektriğin çakmasına neden olur. Tuvalin başına oturup çizmeye başlar. Çizdikçe üşür, üşüdükçe nisanı özler. Bu özlem yeni dilenmiş pamuk tarlalarında çalışan kadınların sırtlarında taşıdıkları bebeklerin ilk gülüşlerine yansır.

Bambaşka bir evrenin yalnızlarından biri, hafif dalgalı denize itiraflarını döker, tuzlu su hepsini uçsuz kıyılara savurur. Balıkçılar teknelerini sürer ve savrulamayan bir itiraf ağlara takılır. Bu dupdurgun zihnin bucaksız itirafı, bu şehirde yaşamayı öğrenememesidir. Bakış açılarını sevmemiştir, yüreğinde sabitlik yatar. Kollarını savurup deliler gibi dans etmeyi bilememiştir çünkü sıcaklığı sevmemiştir. Sopsoguktur kanı, düşüncesi, ruhu. Bazıları doğdukları yere ait olamamıştır. Denizlere açılmayı istemiştir ama arkasında yerkürenin küçük peteği olmuş şehri bırakıp gidecek cesareti yoktur. Damarlarının bu sokaklarda attığını, yaşadığı her bir anının bu şehirle arasında saklı bir sır olduğunu bildiği kadar bilir. Cesareti kırıp pamuk tarlalarına atmıştır ama bir bebeğin ilk gülümsemesine takılı kalan gözü kara cesaret, bu yalnızın omzuna dokunur, evi bildiği yüreği hırçın bir ateşle yakiverir.

Başka bir evrenin tek yalnızı, karanlık bir diyarda bu satırları düşlemiş işte. Yorgun ezgili bir rüzgâr yazmasını emretmiş. Şehrin ağırbaşlı duvarları çizmesini, dimdik ayakta duran taştan köprüsü dinlemesini öğretilince bu yalnızların yalnızı, karanlık bir diyarın görülmeyen güzelliklerini düşünmüş. Düşündükçe aydınlanmış, aydınlandıkça eli kalem tutar olmuş. Elleri unutulmaz bir de güneş tutmuş. Güneşin titrek ateşinde şehrin gölgesi olmuş kalemin her istediğini yazmış; yazdıkça çoğalmış, çoğaldıkça yazmış. Kalem en sonunda küçülüp tutulmaz hale gelince cebine, portakal çiçeğinin yanına koymuş ve kırlangıçlara şehri okumaya gidivermiş.

VAVEYLA

“Ahsen, hayatın çılgın ve kanlı sayfalarında ebediyete sığınmış bir rak`sandım. Ya siz? Katillerinizi göğüslerinizde saklayan kırmızı bir sardunya mı?”

Sıcak bir temmuzun akşam saatleriydi. Ak suyun kara olduğu o tepcek yerde biri var. Seni bekliyorum. Karşımdaki şehir sessiz, şehir yalnız. Ben, ben ise huzursuzluğumun içinde huzurluyum. Hayatın içinde kalamadığımız o şehirde, sayfalara sığınmış umutsuzluğumuz bizi birbirimize unutturmuş. Özlüyormuşum, ölüyormuşum. Kim demiş yokmuş diye. Günlerce belki de aylarca, yılları bağlayan o gece karanlığında bir otel odasının penceresinden savaş pozisyonu almış seyrek aralıklı ağaçlar ordusunu izledim.

Ruhunu dinlendirdiği o tepcek yerde kubbeli yapıyı koruyan surların kenarındaki karargahına kuruldu. Durgundu biraz, durdu. On dokuzundaki bir gencin mutluluklarını ve kederlerini taşıyordu içinde. Yorgundu ‘hep’ geç kalmışlığı yüzünden. Lia gitti. On beş yıl. Balkonlu evi hatırladı. Bilir misiniz? Gözleri maziye açılan bir pencere.

Sizi bekledim. Bir şehrin yorgun kalabalığının yalnız suskunluğunda sizi bekliyorum. Demek geldiniz. Hoş gelmediniz. Çılgılık! Söylenmeyen ya da söylenemeyen bir hikâyenin kanlı kelimesi... Belki hiç olmak belki de hiç olmamaktı.

Gelmediniz. Gelemediniz. Zaman sizi hızla tüketti ve sizi sizden aldı. Sis bürümüş o şehirde sizi saklayan resimli bir gecenin uğultusu mu?

O tepcek yerde son kez bulunuyordu. Karşıdaki Ahir Dağı'nın eteğine yapışan puslu bir şehir manzarasında da kışlar yazları gömdü. Akıbeti saklı aşıklar şehre döndü. Yağmurlarla kar yağdı. Bembeyaz örtünün üstünde herkes birbirini unuttu. Sessizlik uzayıp gitti o sıradan yerde. Belki de ölüm hatırlatacak bizleri. Geçmiş, unutulmuş değil, ölüm bizi tamamlamak içindi Lia. Ölü doğdum, ölü doğmakla aşık.

Öylesine uzak bir yerlere gitmek vardı içimden. Bundandır belki de. Kaçtım. Sana gelmektense senden kaçmayı tercih ettim Lia. En büyük problemimizdi gidememek. Artık gidiyorum. Gittiğin gibi. Göğe baktı. Bulutlara kavuşulmaz ki tenhada. Ben, ben ki ben Trapezos Caddesi'ndeki kaynağı belli olmayan şelale akıntısının karşısında gelmiş bulundum. Gök mavisi rengine sarılı benliğim, yüklemeye bağlanmamış eylemsiz cümlelerde kaldı. Kelimeler hayali. Uzun cümle kurmayı bıraktım. Sezenler olmuş destinasını. Olmasın. Birinde kaldım. Biliyorum. Ama yanlış biri. Ben değilim. Zamana bir rastlantısında birinde kaldım. Doğru hikâye mi? Yanlış biriyle doğru hikâye olur mu? Seslendim otel odasına. Yaşa-

mak, bize bahşedilmiş en derin acı.

Yürüdü, mezarların arasından. Burası sessizliğinin başkentiydi. Son durağında tenini okşayan rüzgar fısıltısından başka bir ses yoktu. Bir ses vardı. Klasik arabasına bindi. İki kişilikti ama tekti. Şehirdeki son demlerini yaşıyordu. Kentin en güzel yerindeki evine her zamanki gibi hızlıca geldi. Rahattı. Rahat hissediyordu. Evine geldiğinde gök hafiften kızarmaya başlamıştı. Etrafına bakındı, kimse yoktu. Kim olacaktı! Benimki de soru, olsun soru iyidir. Fecr vaktiydi. Sokakta bir Allah'ın kulu yok. Olmasın zaten, neye yarar varlığı? Acı, sızı, dert, ihtiras... Ellerini cebine attı. Anahtarlarını yavaşça çıkardı, dış kapıyı açtı ve merdivenleri ağır ağır çıktı. Asansörü kullanmazdı. Korkuyor muydum, neyden korkacağım? Ben kendimden korkuyorum. Aslında tek gerekçesi, asansörü taşıyan o eski halata güvenmemesiydi. Merdivenleri ağır ağır çıktıktan sonra kapısının önüne geldi. Bitkindi. Anahtarları hala elindeydi. Son bir gayretle kapıyı açtı. Eve girdi. Belli başlı yerler haricinde dışarıda pek vakit geçirmeyi sevmezdi. Sali.

Geçen saatler... Saatlerde saatler, anlamsız serzenişlerin zamansal problemydi. Gökyüzü kızılı çalmış. Agresif bir şehir manzarası. Ve bu manzaranın eski Markas'tan yenisine doğru uzanan bitap bir şehrin çocuğuyum. Şehri görmemiş, görse ne yazar. Yazmasın. Orada mı kaldım? Yalnızlık... Yalnızlık. Kessin sesini o. Korkuyor muydum? Korkardım. Kendini yitirmişlik duygusuna bırakmış kişi, korkmaz mıydı? Korkardı. Yalındım. Yalındım. Benden bıkmış bir benliğim... Her neyse. Boşboğazlık yapıyorsunuz. Yapmayın. Hem siz kimsiniz? Beyefendiler ve hanımefendiler mi?

Çalışma odasına geldi. Odanın kapısını açar açmaz yoğun ahşap kokuları duymaya başladı ve odanın tam karşısında masası vardı. Odanın dört bir yanını kaplayan kitaplık, burayı kapalı ve boğuk bir havaya sokuyordu. Aslında size öyle geliyordu. Gelmesin. Rafların hepsi doluydu. Kitaplar tenimde hissettiğim kırmızı bir dudaktı, Lia. Kitapların hikayelerinde, şürlerinde yarım kalan birini bıraktım. Bıraktığım o yerde, ana karaya giden bir treni düşünüyorum, Lia. Cam kenarı senindi. Dışarıya baktık. Bakıştıkça stepelerin içindeki kıvılcımı hissettik. Ana karada kar yoktu Lia, biz de yoktuk. Anemiydik. Bütün soğukluğumuzla yandık. Üşümek ve ısınmak. Odasının görünmesini istemediği için tek penceresi de perdesiyle birlikte her zaman kapalıydı. Masasına oturdu. Daktilosunda yarım bıraktığı yazı dizimine baktı. Giz'li Bir Vaveyla... Yazdıklarını inceledi. İşte geldim. Gelmez olaydım. Yazmak. Ne yazması? Korkunun methiyelerini dizdim. Dizmekle kalmadım bir de onu ölümsüzleştirdim. Yazmakmış. Niye yazdığını sorsalar.

Sormasınlar. Hem yazdıklarım da bir şeye benze- se. Durdu. Düşündü. Sesini kesti. Hatırladı. Hatırlamak istemedi. İstemeyerek hatırladı. Senden önce sorgulamazdım hiçbir şeyi. Lia nerede saklı kaldım? O hafa bedende mi? Yanımda değil ama. Göğsünüzde de yok. Yıktınız mı? Sen bizi yıktın. Bizi yıktınız, hanımefendi. Gözleriniz eskisi gibi değil onun yüzünden. Evet gördüğüm sadece üç kalpten ibaret sarmaşık zinciri. Nedeni olmayan gerekçelerde gerekliliğimiz yoktu. Ben, sen, o. Niçin Lia? Ne için? Biz hangi sarmaşıktaki sarmaş dolaş kaybolduk Lia? Neden? Durun. Ben şüphesiz kendi içimde başlayıp biten eğlencelerimin yapayalnız rak'santıyım sadece.

"Kubilay iyi çocuktu." Merak etmeyin. Çayını yudumla. Ruhumuzu sildirdiğimiz o gece yapayalnız kaldık. Yokluğun yazmalarında kaldı. Gidiyorum Lia. Geride bıraktığım hiçbir şeyi sorgulamadan gidiyorum. Yarım kaldım. Senle olamayınca alaturka vakitlere sığındım. Ama nafile Lia. O vakitlerde de yalnızım. Gidiyorum. Kalamıyorum.

Bir ara saate baktı. Tik tak sesi zamanı öldürdü. Hayır. Saat ayarlıydı. Enstitüde dakikasına saniyesine kadar ayarlatmıştı. Zamanı eğip bükenlerin sayısına ihtiyacı yoktu çünkü. Gözünü tekrar yazdıklarına çevirdi. Onu yazmaya iten şey Lia mıydı yoksa ... Neydi? İnsan serzenişleri. Kalabalık yalnızlık içinde insanları umursamam. Umursayamıyorum. İnsanlar da beni görmezler. Acaba onlarla aynı olamadığım için mi? Olsam ne olacaktı? Siz ne için berabersiniz. Ne için yaşıyorsunuz? Neden?.. Baksanıza geçenlerde neler olmuş? Eee onu da mı ben söyleyeceğim. Sanırım siz beni karga ile karıştırdınız. İlk rehber ben değilim, onlar. Onlara sorun. Onlar ne yapacağınızı söyler. Anlamıyorum. Dekadanlar. İyice dünyanın çivisini çıkardılar. Çıkarsa çıksın. Bize mi çıktı. Bu soylu soysuzluk içinde bırak eşref olmayı mahlukat bile değiller. Ahh, Lia! Bu yazdıklarım neydi peki? Yazgılarım mı? Tarihler mi, anılarımız mı? Şiirlerim varmış. Seni anlatmışım. Gizli kalsın demişim. Yaşadığımız bu yerde giz'li kalan ne oldu ki? Sözlerimizde dört yüz otuz yedi gün beklememiz mi? Çökmüş bir devlet gibi sevgimize toprak attın Lia. Saflık bendeydi. Kendi kendime konuşmak iyice huy oldu. Biliyorum aynalarda yaşamak sandığımızdan daha zor. Aynalar beni yaşattı, bizi yaşattı. Orada doğumu ve ölümü gördük. Ya sizler neredesiniz? Aynaların arkasında bir yerlerde mi? Hayır, sadece. Gece. Karanlık. Günahlaşmış ihtiraslarımız. Çizilmiş yalanlarımız. İhanet, şiirimde saklıydı: "O, onun gözlerine aşıkı; ben ise onun gözlerine aşıkım."

Kafasını kaldırdı. Tam karşısında duran haritalarıyla göz göze geldi. Haritaları bilir misiniz? Sınırları olmayan o yerlerin sınırlarını belirleyen o resim. Bizi birbirimizden ayırmanın tahayyülü. Seksen sekiz yazı dizininin ardına uzunca bir

mektup yazmak istedi. Yazsam neye yarar? Yazmışım zaten yazacağımı. Giz'li bir vaveyla. Yazdıklarımı topladı. Küçük, eski bir deri valiz bunun için her daim hazır bekliyordu. Tüm yazdıklarını valize yerleştirdi. Bunlar on beş yılın hatırasıydı.

Çarşamba.

Çalar saat ısındı, güneş ayın üzerine sıçradı ve düşündürülen bir sabah. Haritaların keskin sınırlarında öylece kaldığımız yerde kişisel ve kan bağlarımızın hiçbir önemi yok. Yalnız geldim, yalnız gidiyorum.

Küçük valizini aldı. Şimdi hazır. Kapısını iyice kilitledi. Önemli önemsiz gördüğü her şeyini tavan arasına atmıştı. Merdivenleri valizle inmek zordu. Ama asansör. O halata hala güvenmiyordu. Az sonra sokaktaydı. Siyah 68 model arabasına eşyalarını yerleştirdi. Lia istemişti. Aslında kırmızıydı. Ne çok yakıştırdı sana kırmızı. Arabasına bindi. Kentin en güzel yerindeki evine son kez baktı. Lia gittiğinden beri dışarıya her çıktığında aynı güzergahı kullanırdı. Dayızade Sokağı'na geldi. Kaçmak en kolay yol değil miydi? Gitmek bu kadar kolay mıydı? Aklımızda bir yerlerde kalır mıydı? Demek gidenler gidemeyenlermiş. Hangi ayrılık ismimizi değiştirdi ki? Olmadığın her an ilk ismime sığındım küçüklüğüme dönmek için. Küçüklüğümdeyim. Küçüğüm. Söyle o beldede seninle beş yüz otuz beş gün işgal teşebbüsünde ne yaptık biz birbirimize?

Yazdım. Seni yazdım. Yazmakmış. Yazarmışım. Şiir yazıyormuşum. Hikâye. Şiir okuyormuşum. Hikâye. Şimdi soracaklar kime şiir yazıyorsun diye. Sormasınlar. Yazan şair yazmış, yazmış üçüncü şahsı. Biz o üçüncü şahsın ürkek gözlerindeki divane aşıklarız. Aşkta üçüncü şahıslara yer yok. Şahsiyet tanımaz, tanımadı. Beni tanıdın mı? Sensizlik hep benimle vaveyla. Karanlığın delirdiği o gece paylaşılmaz gökyüzünün mürekkebinde, yaşamayı son güne bırakmadım. Bırakmamalıyım. Her gün birazcık, üşenmeden, kurallıca sende kalmalıyım. Uzaktan uzağa çekilsin ruhumuz tenhaya. Sırtımızda bir mezar taşı yadsınır kimliğimize. Savaşmadan kaçmış gibiyim. Ağır bir mağlubiyetin başkumandantıyım. Öldüm ve dirildim. Bütün korkaklar gibi. Acı. İnsan. Yaşamak. Ben, ben ki ben dijital bir çağda analog bir adamdım.

Çıgıllıklarım, çıgıllıklarım. Şimdi bağırırım. O ses, benim sesimdi. Lia'sız bir vals, valste kalman bir melodiydi o ses. Vadinin arasındaki yankım, kanlı yapıda. Yankılarımızda, serzenişlerimizde gidenlerin geri dönmemesi kadar yalnızdı kalmalarımız. "Sadece o, onsuz yapamadı; ben ise onsuz..."

Lia, yine buradasın işte. Seni buldum. Yıllar sonra buldum seni. Gülümsüyorsun. Tıpkı o günkü gibi. Gel. Yaslan bana hiçbir şey olmamış gibi. Dünya umursanmasın. Öylece uzaktan izlemekle yetinmiyorsun. Lia. Adımlarımız yaklaşıyor birbirimize. Kahvemiz hazır. Lia...

GÖZ

Saniyeler, dakikaları kovalıyordu ardına bakmaksızın. Okula gitme vakti yaklaşıyordu. İçinde ödevi yapmanın sorumluluğu ile yetiştirememenin kaygısı arasında gidip geliyordu. O gün verilen hikayeyi okuyup incelemesini yetiştirmeliydi. Çünkü yapacağı sunumla öğretmenin ve arkadaşlarının gözünde saygı duyulmak, sevilme hatta kabullenilmek istiyordu her insan gibi... Bu kaygıyla ve istekle ödevini yaparken ansızın çalan zil sesiyle hareketlendi, kuru sandalyesi ve küçücük masasından. Koşar adımlarla kapıdaki kim olduğunu tahmin edercesine kapıyı açtığı anda üstü başı, saçları çam kokusu ve talaşı içinde onu atölyeye çağırın ustaların ustası babasıydı.

Ağacı işlerken kendini işine adayan, aldığı işi her zaman vaktinde bitirip müşteri memnuniyetini önemseyen Doğan Usta'ya karşı koymak ne mümkün? Atölyeye inip babasına yardım etmek zorunda olduğunu biliyordu çünkü kaçınılmazdı bu.

20.yüzyılın sonunda dülgerliğin son temsilcilerinden diyebiliriz çünkü yenilmemişti hazır doğrama ve mobilyacılığa... Elinden geldiğince küçük el aletleriyle yapıyordu kapıları, pencereleri, sehpaları, masaları, mutfak dolaplarını... Ağaçtan adam bile yapar derlerdi. Doğan Usta'yı seven ve sanatına saygı duyan müşterileri. Asla ödün vermezdi hataya. Titizdi işinde. Çırakları, kalfaları, ustaları bu disiplin karşısında titrerlerdi dülger tezgahında onunla çalışırken. Öyle ki orman işletmelerinde ihalelere katılıp yapacağı her işe uygun tomruğu kereste depolarını yorulmadan, büyük bir zevkle, çam ve orman kokusunun o müthiş havasıyla tek tek dolaşıp seçerdi. Seçtiği tomrukları ihalede açık arttırmayla aldıktan sonra, keresteciler sitesinde biçirip kendi deposunda kurutmak için bekletirdi, firmaları biçilen ağaçları. Hiçbir zaman yaş ağaç kullanmazdı. Hep: "İş kendine yapıyormuş gibi düşünüp yapacaksın," derdi. Çoğu zaman zevk verirdi onunla çalışmak Ali'ye. Ağacın onun elinde can bulması, anlamlı bir işe dönüşmesi, her bir damarından soyut bir anlam çıkarmasını öğrenmişti babası Doğan Usta'dan. Talaşının kokusundan; ağacının madeninden katran mı, çam mı, ceviz mi yoksa meşe mi olduğunu da

ondan öğrenmişti.

Yalnız tek bir eksiği vardı Doğan Usta'nın, belki de çıkmazı: Gelecekleri için çalıştığı çocuklarının eğitim öğretim için zamana ihtiyaç duyduklarını düşünmeyip her fırsatta sürekli atölyeye, işe çağırıyordu.

Yine sınavların yoğun olduğu bir dönemdi. Sabah erkenden atölyeyi açması ve kuşluk vaktine kadar kapıların pervazlarını çıkarmasını istemişti Ali'den. Dersleri, yazılıları üst üste gelmişti. Ara vermeden düzenli bir şekilde çalışması gerekirken babasının emrini de yerine getirmeliydi. İki arada bir derede kalmıştı ama öncelik dersleriydi Ali'ye göre.

Çaresizce karşı koyduysa da babasına diretmedi, bu zor ve tehlikeli işi o gün yapmak istemediğini. Tomruk kenarlarının sert ve budaklı yerlerinden yapıyordu pervazlar. Makinede işlem görmesi zor ve tehlikeliydi. Tomruğun, kapak denilen kenardan fire vermemesi için en uygun yeriydi pervaz yapmak. Aceleyle makineyi açıp bir an önce verilen işi bitirecek ve kalan zamanında bir iki saatliğine de olsa yazılısı için dersine çalışacaktı.

O kadar isteksizdi ki... Makineyi kapatıp tekrar yapmak istemediğini babasına karşı sesini yükselterek söyleyince; Doğan Usta, birden hiddetlenip kaşlarını çatarak: "Bu işi bitireceksin! Çünkü işçilerimiz inşaatta montajdalar, ne yaparsan yap bu pervazları onlara yetiştireceksin. Yoksa okula da göndermem!" diyerek doğruca atölyenin öbür ucuna, kendi işinin başına yöneldi hızlı ve sinirli adımlarla... Çok kızmıştı babasına, ustasına...

Biçare makineyi isteksizce tekrar açtı. Bir yandan pervazları yapıyor, bir yandan da içten içe mırıldanıp kızıyordu babasına. Gönülsüzce yapmazdı oysaki hiçbir işini. Kaptırmıştı makinenin ritmik sesine kendini, öfkesi de katmerleniyordu. Zaman ilerledikçe iş azalacağına sanki çoğalıyordu. Hal böyle olunca kendini kısıyor, kastıkça da arada bir makinenin bıçaklı dönen tamburu üzerine pervazı koyunca ağacı sıçratıyordu. İşte tam da bu sırada çatlak bir pervazı makinenin bıçaklı tamburuna yaklaştırdığında büyük fırlamıştı. Büyük bir acıyla hemen ellerini gözüne götürüp yandım anam, yandım diyerek bir yandan

ağlıyor bir yandan babasının bulunduğu tezgaha gitmeye çalışıyordu. Durumu fark eden Doğan Usta, korku ve panik içinde Ali'yi öyle görünce ne yapacağını şaşırmişti. Yüzünde oğluma sebep oldum, olacaktım der gibi bir babanın evlat acısını görmenin dehşeti okunuyordu adeta Ali acıdan kan ter içinde kalmış; Doğan Usta korku ve panikle hemen oğlunun gözünü su ile yıkamaya koyuldu.

Ali: "Görmüyorum, göremiyorum! Her yer bulanık, baba!" deyince, hızla kamyonetleriyle acil servisin yolunu tuttular. Bitmek bilmeyen tarifi imkansız acının sonunda acil servise vardıklarında Ali acıdan bayılmak üzereydi artık. Gözü kan çanağına dönmüştü adeta. Yapılan ilk müdahalede göz bebeğine fırlayan ağaç parçasının gerçekten de göz bebeğinde tehlikeli bir hasara yol açıp görüş oranının yüzde yirmiye düşürmesine neden olmuştu.

Acilen ameliyata alınan Ali'ye görüş oranını arttırmak, acılarına son verip gözünü sağlığına kavuşturmak için ömür boyu gözünde kalacak bir mercek takılacaktı. Öyle de oldu, üç saat süren ameliyatın ardından Ali göz servisine çıkarılmıştı. Acı, kahır ve pişmanlıkla oğlunu iki gözü bandajlı gören babanın yerinde olmak istemezdi kimse...

Narkozun etkisi geçmemişti henüz. Doğan Usta oğlunun elini tutmuş, özür dileyerek öpüp kokluyordu. Olan olmuştu, tek tesellisi Ali'si hayattaydı. Ali ise yavaş yavaş kendine geldiğinde ilk sözü: "Baba" olmuştu.

"Buradayım evlat. Korkma yanıdayım, iyileşeceksin." diyerek rahatlatmıştı bir nebze de olsa oğlunu.

Doktorların söylediğine göre ameliyat başarılı geçmişti, iki gün sonra taburcu edeceklerdi. Ama iyileşmesi ve görüş oranının artması biraz zaman alacaktı. Çünkü göz bebeğine zarar vermişti kopan ağaç parçası. Yaklaşık bir yıl içinde, her ay doktora gelip kontrolleri yapılacaktı. Tüm bunlar Doğan Usta'ya ve Ali'ye anlatılmıştı. Bir yıl değil acıların dolu on yıl sürmüştü, öfkeyle yapılan bir iş insan sağlığına ne derece mal olacağı.

Yaşayan bilirdi bunu... Ne çare, engel olabilirdi aslında Ali. Babasına, ustasına, atasına kızmadan yapabilirdi işini.

Çalışabilirdi de derslerine her şeyi zamanında yaparak biriktirmeden. Unutmadığı tek gerçekti artık: "Öfkeyle kalkanın zararları oturacağı!"

KADEHLER DOLUYDU BUGÜN BERKECAN BOZDAĞ

Koç Ünv. İnsani Bilimler ve Edebiyat Fakültesi Medya ve Görsel Sanatlar (2022 Mezunu)

Bir değişiklik istiyorum hayatımda Fin, bu değişiklik dört yanıma sarıp etrafıca kucaklasın, sonunda bütün travmalarımın üstesinden gelebileyim. Bana yardım etmesin ama travmalarımı kendi kapatmasın, halının altına süpürmeyelim acılarımızı. Yalnızca cesaretlendirsin beni, yaşamaktan ve hissetmekten korkmayacağım bir versiyonuma gidelim birlikte el ele.

İçimde yarattığım bu deliye anlatırken bile apaçık tasvir etmekten çekindiğim ürkek isteklerimi hilkatten beri yalnızlığımda gizliyorum. Gün gelir de dışa vurursam bütün düşüncelerimi, bir hayrat çeşmesinin yanında korkusuzca bağırarak, yokluktan hava gazı çekerek intiharı denemiş deli bir şıracının yerine koyulmaktan; ötesinde, bu karşılıksız hislerimde aradıklarımla diğer insanlara benzemekten çok korkuyorum.

"Zeus alay eder derlermiş sözünü sakınan aşıklarla..." Shakespeare, anlatamadıklarımı gecenin içinde gün ışığı olarak dile getiriyor, tam da buradan yola çıkarak ona bir hayli özeniyorum. Başkaları tarafından okunmanın keyfini bilmiyorum. O takdir edilirken ben gizleniyorum. O, mitolojiyi anlıyor ve hatta bunu kendi çıkarları uğruna kontrol edebiliyorken ben Zeus dolu satırlarını çarpıtırken besmele çekiyorum.

"Zeus, alay eder derlermiş sözünü tutamayan aşıklarla..." Bir inanç itirafı, bir sembol olarak toprağa bile yalnız girecek insanoglunun kendi gün ışığını arama bencilliğine ortak olmaktan kahroluyorum. Yine de Fin, düşünmekten ve varsaymaktan vazgeçemiyorum. Varlığım düşünmekle şereflenirken, yokluğun da bu düşüncelerle yaratılabileceğini ümit ediyorum. Çaresiz bir adama hayal edebildiği için kıyamazsın.

KUTADGU BİLİG'DE DEVLET YÖNETİMİ

Genel olarak devlet yönetimi bakımından ele alacağımız Yusuf Has Hacib bu eseri 1069 (461) Balasagun'da yazmaya başlamıştır ve 1070 (462)'de Kaşgar'da bitirmiştir. Eser, Türk-İslam devletlerinin ilkinde yani Karahanlı Devleti'nden geriye kalan sayılı eserlerden biridir.

Kutadgu Bilig, adeta bir ahlak ve devlet elkitabı olarak değerlendirilebilecek bir eserdir. Yusuf Has Hacib, eserinde devlet yönetiminin temel ilkelerini, hükümdarın sorumluluklarını ve toplumun refahını artırmak için izlenmesi gereken yolları anlatır. Eser, Müslüman Türk devletlerinin liderlerine rehberlik etmek ve onları adil, bilge ve etik bir yönetim anlayışına yönlendirmek amacıyla kaleme alınmıştır.

Türkler tarihte devasa devletler kurdukları ve başarılı şekilde yönettikleri bilinmektedir. Bu başarıda yalnızca devlet adamlarının değil; düşünürlerin ve bilim adamlarının da fazlaca katkısı dokunmuştur. Bilim adamları ve düşünürlerin, hükümdarlara yazdıkları risale ve namelerle devlet yönetiminde onlara yol göstermişler ve öğütlerde bulunmuşlardır.

XI. yüzyıl Türk tarihinde siyasi ve askeri gelişme dönemleri olduğundan, kültür tarihi bakımından da önemlidir. Bu dönemde İslam ve Türk bozkır kültürü, uygarlığı zenginleştirmiştir. Yazar, eserinde eski Türk devletlerinin gerçeklerini ele alarak Kutadgu Bilig'i yazmış ve sonraki devletlere ışık tutan bir fener niteliğinde olmaktadır. Eserde devlet yönetimi üzerine yazılan hususlar sadece Türk devletlerine yönelik değildir, evrensel bir nitelik taşımaktadır. Günümüz siyasetinde sıkça kullanılan özgürlük, eşitlik ve birlik gibi kavramların Fransız Devrimi'nden sonra ortaya çıktığı düşünülmektedir, lakin Yusuf Has Hacib, Kutadgu Bilig'de bu kavramları çoktan ele almıştır. Kitapta hükümdara, yurttaşlara düşen ödev ve ahlak kurallarını bildirmektedir.

Hükümet, kamu hizmetlerinin işleme için vatandaşa bazı sorumluluklar verir. Devletin işleyişi için yurttaşın verilen sorumlulukları layıkıyla yerine getirmesi gerekir ve devletin koyduğu yasalara harfiyen uyması gerekmektedir. Konuya bu şekilde bakan Yusuf Has Hacib, "Devlete kafa tutar isen üzüntüyle karşılaşsın" der ve devletin otoritesini sağlaması için konulara açıklayıcı bilgiler vermektedir.

Yusuf Has Hacib'e göre, devlet doğru yoldan asla şaşmamalı ve hizmeti yurttaşına layıkıyla vermelidir. Sadece özel bir kesimin değil, tüm yurttaşlarına hizmet etmelidir. Halkın refahını sağlamalı, güzel ve ferah bir yaşantıya kavuşturmalıdır. Fakirleri, dul kadınları ve yetimlere kucak açmalı onları göz ardı etmemelidir. Devlete hizmet edenlerin ücretleri eksiksiz verilmelidir. Yine Yusuf Has Hacib'e göre, devletin temelinde sosyal devlet anlayışı bulunmalı, hayvanların bile hakları olmalıdır.

Sadece devletin değil, halkın da görevleri ve yükümlülükleri bulunur. Yurttaşlar devletine sadık olmalı ve saygı duymalıdır. Devletin yasalarına harfiyen uymalı, taşkınlık çıkaracak davranışlardan uzak durmalıdır. Devlet idaresinde bulunan kişiler çok önemlidir. Yusuf Has Hacib'e göre bu kişiler diğerlerinden de büyük sorumluluklara sahiptir. Bu kişiler; devletine bağlı olmalı, adaletli kararlar vermeli ve birbirlerine danışmalıdır.

Bu bağlamda devletin hizmet verme kurumu olması anlayışının tüm Türk devletlerinde görülmesi Türk devlet yapısının sağlam olmasının bir göstergesidir. Bununla birlikte yasaların halkı boğmaması ve halkın yararına olması gerekmektedir. Kanun koyarken devletin, insan haklarının ve yasal korunmanın hukuki bir çerçevede bulunmasının önemi, Yusuf Has Hacib'in en önemli eseri olan, Kutadgu Bilig'de vurgulanmaktadır.

Kutadgu Bilig, Türk-İslam edebiyatının önemli eserlerinden biridir. Türk devlet yapılanmasının tarihine ve geleceğine ışık tutan bir fenerdir. Yusuf Has Hacib, eserinde devlet idaresinin nasıl olması gerektiğini açıklayıcı bir şekilde okuyucularına sunmuştur.

Yusuf Has Hacib konuları sadece dönemin koşullarına göre değil, aynı zamanda gelecekte de kullanılacak şekilde yazmıştır ve günümüzde Hacib'in fikirlerinden hala istifade edilebilir. Yazar, eserinde devlet yönetiminin önemli hususlarını alegorik bir şekilde bizlere sunmuştur. Eserde devlet yöneticilerinin, halkına karşı yerine getirmesi gereken sorumlulukları vermiştir. Aynı zamanda yurttaşların huzurunun ancak bilgili ve adaletli devlet yöneticilerinin koyacağı insani kanunlar ile sağlanacağı vurgulanmıştır.

ŞİİRLER

KAPIDAKİ BOŞLUK

Dikkat. kapıdaki boşluk...
Ayrı bir gerçeklik.
Tek ben benim.
Tek senin sen olduğuna emin misin?

KALBİMİN RİTMİ

Sen ki en güzel melodim,
En güzel şarkımsın.
Bu hüzün bu sitem niye?

Sen ki okyanusun kalbi,
Bir yaz günüsün.
Bu hüzün bu sitem niye?

Eğer sevgim kalbine yetmiyorsa,
Kulakların müziğimi duyamıyorsa,
Parmakların notalarımında gezinmiyorsa,
Hor görme beni,
Suçlu kalbimin ritmi.

AYNADAKİ KARANLIK

Onu tanıyor musun?
Sanmıyorum.

Acı çekiyor duyuyor musun?
Sanmıyorum.

Fazla gerçek, uyan sesiyle.
Nefes alamıyor sen olmadan.

Hissediyor musun?
Sarıyor bedenini aynadaki karanlık...

DÜŞÜNCE AKIŞI

Satırların arasında yolculuk.
Hava serin, rüzgar esiyor.
Karanlık havada sokaktayım.
Bir sokak lambası, bir bank.
Gözlerimi kapattım, müziği dinledim.
İçimde birikenleri kusuyorum.
Aynaya bakıyorum, bu gördüğüm kim?
Herkes günün sonunda kendisiyle yüzleşir değil mi?
Sahi, ne oldu bana? nasıl bu hale geldim?
Çıktığım bu yolda benliğimi kaybettim.
Gözlerimi kapattım, sonsuza dek.

VAROLUŞSAL SANCILAR VE ANLAM ARAYIŞI

Her insan, doğası gereği bilmek ister. Ne kadar saçma olursa olsun, bir şeyler düşündüğümüz, sorularımıza cevaplar aradığımız zamanlar aslında hiçbir şey yapmadığımızı düşündüğümüzde bile bir şeyler yapmakta olduğumuzun kanıtıdır. Düşünmek aslında insanın durduramayacağı bir şeydir. Bu eylem zihnimizin odalarında bir kapıya sahip değildir ve onları kilitlemek de mümkün değildir. İnsan meraklı bir varlıktır, her düşündüğümüzde merak duygumuz bize önderlik eder ve bizi soru sormaya iter, neyin ne olduğunu öğrenmek ve bir şeylerin sebebini bulmak ister.

Aristoteles der ki: "Bütün insanlar doğal olarak bilmek isterler." Küçücük bir bebekten tutun, ömrünü tamamlamaya yaklaşmış yaşlı bir insana kadar herkes bilmek ister. Bilmeyi istemek aslında hayata attığımız ilk adım, varlığımızın ilk kanıtıdır çünkü eğer bir şeyleri bilmek istersek öğrenmek de bunun sonraki aşaması olarak bunu takip eder ve bu böyle sürer gider. İnsan her şeyi bilemez elbette, doğru ya da yanlış, ne insan ömrü bunca bilgiyi öğrenmek için yeterli ne de insan zihni bunları kapsayabilecek ve barındırabilecek kadar mükemmel. Ne demiş Sokrates: "Bildğim bir şey varsa o da hiçbir şey bilmediğimdir."

Felsefe hakkında en ufak bir bilgisi bile olmayan insanların bile hayatlarında sormuş olduğu bir soru vardır: "Ben kimim ve bu dünyadaki amacım ne?" Elbette ki bu soruya yanıt bulmak oldukça meşakkatli bir iştir. Aslında burada iş demek çok da doğru bir söylem sayılmaz, eğer filozof değilseniz, çünkü düşünmekten kaynaklanan sorular insanın bir iş yapma durumunda olduğunu göstermez. Peki bu sorular insanın tüm hayatını kapsayacak hâle gelirse, ömrünü bu sorulara yanıt bulmakla geçiren insanlar aslında bir

zaman sonra kendi benliğini bulma adı altında kendi benliğini kaybederse? O zaman biz buna bunalım deriz. Bu durum ile karşı karşıya kalan birey kendisini bir tür soru silsilesi içerisinde bulabilir. Özellikle "Yaşamamın bir anlamı var mı?" tarzındaki sorulara daha çok olumsuz cevaplar vererek kendilerini bu ruhsal bozukluğa itmeye devam ederler.

Varoluşsal sancılar hangi durumlarda ve kimler tarafından deneyimlenir? Bunun belli bir yaş grubu yoktur elbette fakat insan belli durumlar karşısında varoluşsal sancılar çekebilir. Bunlar: "Eski bir olaydan suçluluk hissi duyanlar, pişmanlıklar, travmatik olaylar yaşayanlar, bir yakını kaybedenler, yaşamın anlamını arayanlar, psikolojik sorunlar yaşayan bireyler... şeklinde devam edebilir. Bu durumla baş başa kalan bireyler ne yapmalı? Bu durumdan kurtulmak için nasıl bir yol izlemeli?

Oldukça zor bir süreç olan iyileşme evresi, zaman isteyen bir süreçtir. Çünkü insan bu tür duygulardan hemen sıyrılamaz. Kurtulduğunu sandığında bile yine bir yerden çıkagelir. Bu durumda yapmamız gereken şey, iyileştirmemizi sandığımızda bile çıkagelen sorularla yaşamayı öğrenmektir. Aslında doğru yönetim durumunda insanın kendini sorgulamayı, geliştirmesi ile eşdeğer hâle gelir. İnsanın kendisini tanımasına, "Ben kimim?" sorusuna cevap verebilmesine yardımcı olur. Varoluşsal bunalımla başa çıkmanın ilk yolu: Kendinizdeki bu krizi fark edip benimsemek, bunun yanlış bir şey olmadığını, aslında bu süreci geçirmenin normal olduğunu kendinize söylemek ve yaşadığınız durumu normalleştirmektir. Bunun yanında yalnız hissetmemek adına güvendiklerinizle konuşmak, kendinizi güvende hissetmenize yardımcı olacaktır.

Siz siz olun yapmayı sevdiğiniz şeyleri yapmaya gayret edin; kitap okuyun, şarkı söyleyin, resim çizin, tenis oynayın hatta odanızı toplamak bile size iyi gelebilir...

ŞİİRLER

O MAVİ GÖZLÜ BİR DEVDİ

O mavi gözlü bir devdi
Yorulmadan çalıştı, milletine inandı
Onun izinde yürüdü Türk milleti
Bir sonsuz sevgi.

Çanakkale yolunda
Kurtuluşa açılan kapıyı açmak için
Büyük mücadeleler verdi
O mavi gözlü bir devdi.

O mavi gözlü bir devdi
Umudunu hiç kaybetmedi
Kurduğu cumhuriyet
Yüz yılı devirdi.

Pınar Büşra KARATAŞ 9/A

UMUDA ÇÖKEN SÜKÛT

Ruhumu yaraladı son sözlerin
Eskiden daha parlaktı gözlerin
Merhametten yoksun senin yüreğin
Ben her gece eski seni özlerim

Sevgimin yeri senin gözünde hor
Açtığım bu yaraya dayanmak zor
Böyle devam ederse söner bu kor
Hicran dolar aşkınla yanar kalbim

Bu kadar çileye rağmen suskunum
Çünkü ben sana körkütük vurgunum
Ben her geçen gün daha çok yorgunum
Görmezden gelme benim hâlimi

Ben senin o gülüşüne kanarım
Yanıtız kalan sevgime yanarım
Ben seni hep tebessümle anarım
İlerde bir gün unutsan da beni

Ensar SÜLÜN 11/F 480

BİZİM DURDU

Aylardan kasım, günlerden cuma
Cuma gününün verdiği rehavet
Aynı zamanda endişe ve korku
Kötümser adamdır bizim Durdu
Pazartesi olacak, işe gideceğim diye
Başlar cuma gününden üzülmeye
En fenası aklından çıkaramaz
Cuma gününün verdiği rehaveti
Dolmaz ayın 13'ü ile 15'i

Ayda sadece 6 gün düşünür zaten
Kalan günler de öylece geçiverir
Çalış, çabala, eve dön derken.
6 günün 4 gününde hayasızca yatar
Ne vakit kaldırsa onu yatağından birileri
Sakin falan kalamaz tepesi atar

Yorgun adam bizim Durdu
5 gün boyunca yataktan kalkmamayı düşler
Gariptir ki aynı zamanda zengin olmayı ister
Hazıra mal dayanmaz, bizimkinin haline yürek
6 günün 2 gününde kumarhanede salları kürek

Anası uyarmıştı zamanında
Oğul, yolun yol değil
Mesleğin desen elinde değil
Baban desen zengin değil
Geleceğin için çalışmazsan
Ya patronun ya da kaderin önünde eğil

MELODİ

Kalbinizin aynasını çehreme çevirin
 bayım
 Bir heykel misali;
 Sonsuzluğa giden bu yolda
 Kırılmadan, incinmeden
 Seyre dalayım,
 Tanrının lütfunu
 Seyre dalayım...

Bedenlerimizin aradığı eşiydik,
 Kirpikten dökülen birkaç damla
 Ya gözyaşlarımızdır,
 Ya aşkımızın yoğunluğu.
 Söyler misiniz?
 Nasibimize düşen hangisiydi?
 Söyler misiniz?

Bir Yunan tanrısının tablosu misali
 Kaos dolu haz içimize akar,
 Sonsuz hüznün mutluluğunda,
 Esir oluruz.
 Bu üç harflik kutsal illette,
 Esir oluruz...

Zihinlerimizde birbirimizin ismi,
 Yeni doğmuş bir bebek misali,
 Durmaksızın
 Durmaksızın kulağımızda çınlanır.
 Yankılanır,
 İrtihalimizde bu ses
 Yankılanır...

Bırakmaz bizi
 Bırakmaz peşimizi
 Dudaklarımızdaki arzu
 Ait olduğunu tatmadıkça
 Haçer yemiş savaşçı misali
 İzi kalır,
 Surlarla çevrili ruhumuzda.
 İzi kalır...

Birbirimizi bulamadıkça
 Sağa sola savrulan ahmak misali,
 Yapayalnız kalırız.
 Kasım akşamı kalan son yaprak,
 İlk ve son umut oluruz
 Çürümenin esiri oluruz.
 Kayboluruz,
 Pis vuran ilk esintide,
 Savruluruz
 Kayboluruz...